ҚАҲРАМОНЛАРГА ИНСОНИЯТ ТАШАККУРИ

Космосни ўзлаштириш соҳасидаги муваффақиятларимиз социализмнинг битмас-туганмас ижодий кучга эга эканлигини яна бир марта яққол кўрсатди

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 165 (2198). | 18 август, шанба, 1962 йил. | Баҳоси 2 тийин.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев космонавтлар А. Г. Николаев, П. Р. Попович ва Ю. А. Гагарин билан суҳбатлашмоқда.
(Сурат 1961 йил 14 апрелда Кремлда қабул маросими вақтида олинган). А. Устинов фотоси.

СССР Мудофаа министрининг БУЙРУҒИ

1962 йил 18 август № 216 Москва шаҳри

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Авиация ва мудофаа саноати, Граждан ҳаво флотининг ишчилари, учувчилари, инженерлари ва техниклари, армия, авиация ва флотга ёрдам берувчи кўнгилли жамиятнинг спортчи — авиаторлари, ўртоқлар!

Бугун Ватанимизнинг халқлари, Совет Қуролли Кучларининг жангчилари СССР Ҳаво флоти кунини байрам қилмоқдалар ва совет халқининг буюк ғалабасини, тарихда биринчи марта космик фазода группа бўлиб узоқ вақт муваффақиятли учишни таъминлаган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчиларнинг жуда катта жасоратини тантанали вазиятда нишонламоқдалар.

Бу кун совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида коммунизм қурилишининг КПСС XXII съезди қабул қилган улуғвор Программасини амалга ошириш учун,халқлар ўртасида тинчликни ва дўстликни мустаҳкамлаш учун муваффақиятли кураш олиб бораётган бир вазиятда нишонланмоқда. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари етти йиллик тўртинчи йили планини муддатидан илгари бажаришда кетма-кет ғалаба қозонмоқдалар. Совет саноати, маданияти, фан ва техникаси барқ уриб ривожланмоқда. Қишлоқ хўжалиги анча катта муваффақиятларга эришди. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати совет халқининг фаровонлигини ошириш тўғрисида доим ғамхўрлик қилмоқдалар.

Совет Иттифоқи гражданлари шонли учувчилар майор Андриян Григорьевич Николаев ва подполковник Павел Романович Поповичлар Юрий Гагарин ва Герман Титовлардан кейин космик фазога яна парвоз қилиб, жуда катта жасорат кўрсатдилар, социалистик Ватанимизни, унинг талантли ва меҳнатсевар халқини, олимларимиз, инженерларимиз, техникларимиз, ишчиларимиз, колхозчиларимизнинг шуҳратини оширдилар.

Николаев ва Поповичларнинг парвози билан Совет Иттифоқи космосга группалаб учиш учун биринчи марта йўл очиб бермоқда.

Совет кишиларининг қаҳрамонона ишлари армия ва флот жангчиларини қувонтирмоқда ва уларни ҳарбий техникани эгаллашда, интизомни мустаҳкамлашда ва қисмлар ҳамда корабллларнинг жанговарлик тайёргарлигини оширишда янгидан-янги муваффақиятларга илҳомлантирмоқда.

Совет Қуролли Кучлари социалистик Ватаннинг муқаддас чегараларини маҳкам қўриқлаб, ўзларининг жанговарлик маҳоратларини доим такомиллаштирмоқдалар ва коммунизм қураётган халқнинг тинч меҳнатига халақит беришга журъат этадиган агрессорни тор-мор келтиришга ҳамиша тайёрдирлар.

Космосни ўзлаштиришда тарихий жасорат кўрсатган совет халқининг буюк ғалабаси билан ва умумхалқ байрами — СССР Ҳаво флоти куни билан сизларни табриклайман ва қутлайман.

Совет Иттифоқи гражданлари майор Николаев ва подполковник Попович бошқариб борган икки совет кемасининг тарихда биринчи марта группа бўлиб космосда узоқ вақт муваффақиятли парвоз қилишини таъминлаган совет халқининг буюк ғалабасини ва СССР Ҳаво флоти кунини нишонлаш учун БУЮРАМАН:

Бугун, 18 августда Ватанимизнинг пойтахти Москвада, иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида ва қаҳрамон шаҳарларда тўплардан бир йўла йигирма марта ўқ узиб салют берилсин.

Яшасин қудратли социалистик Ватанимиз!

Яшасин улуғ совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари!

Яшасин СССР нинг шонли ҳаво флоти!

Совет халқини коммунизм ғалабаси сари олға дадил бошлаб бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали
Р. МАЛИНОВСКИЙ.

КОСМОНАВТЛАРГА САМИМИЙ ТАБРИК

ВЦСПС Президиуми «Восток-3» ва «Восток-4» кемаларида космосда узоқ вақт группа бўлиб парвоз қилишни амалга оширишда қатнашган олимлар, конструкторлар, инженерлар, техниклар ва ишчилар, ҳамма коллективлар ва ташкилотлар номига, шунингдек космонавтлар Андриян Николаев билан Павел Попович номига хат юбориб, уларни космосни ўзлаштиришдаги ажойиб ғалаба билан совет касаба союзлари номидан самимий қутлади ва табриклади.

Коммунизм қурувчиларининг ижодий даҳоси билан яратилган «Восток-3» ва «Восток-4» космик кемаларининг парвози, дейилади хатда, давлатимиз ленинча тинчликсевар сиёсати тантанасининг тимсоли бўлиб, фан ва техниканинг ҳамма асосий соҳаларида жаҳонда олдинги позицияларни эгаллаш ҳақида КПСС XXII съезди илгари сурган тарихий вазифани амалга оширишга қўшилган жуда катта ҳиссадир. Совет кишилари шу билан фахрланадиларки, ўзларининг энг яхши фарзандлари биринчи бўлиб коинот ичкарисига йўл солдилар, давомийлиги ва мураккаблиги жиҳатидан рекорд парвоз ҳисобланган группа тарзидаги космик парвозни биринчи бўлиб амалга оширдилар.

Космик фазони ўзлаштиришдаги оламшумул ғалабалар қаҳрамон ишчилар синфини ва барча совет кишиларининг янги меҳнат зафарларига илҳомлантирмоқда.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Мўл ҳосилни йиғиб-териб олишга намунали тайёрланайлик

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети қабул қилган қарорда республика пахтакорлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихий XXII съезди ва КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларидан руҳланиб, КПСС Марказий Комитети ҳамда Иттифоқ ҳукуматининг кундалик ғамхўрлиги ва ёрдамига таянган ҳолда бу йилнинг ноқулай об-ҳаво шароити натижасида юз берган қийинчиликларни мардонавор енгиб, далаларда зиммага олинган социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлайдиган даражада мўл ҳосил етиштирилаётганлиги қайд қилиб ўтилди.

Шу билан бирга қарорда таъкидланадики, маҳаллий партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозларнинг ҳамма раҳбарлари ҳам мавжул имкониятлардан тўла ва ўринли фойдаланаётир, ҳосил тўплашнинг ҳал қилувчи даврида ғўза парваришини яхши уюштирмоқда деб бўлмайди.

Қарорда, шунингдек, колхоз ва совхозларда, тайёрлаш пунктлари ва пахта заводларида янги ҳосилни қабул қилиб олишга тайёргарлик ишлари жуда суст бораётганлиги кўрсатилди.

Пахта сушилкаларини ремонт қилиш ёмон ташкил этилган. Бухоро ва Сурхондарё областларида эса бу ишга ҳамон киришилмаган. Шунингдек асфальт ётқизилган майдончаларни қуриш ҳам қониқарсиз олиб борилмоқда: 1322 ўрнига энди 408 та майдонча қурилди. Бу соҳада Қорақалпоғистон АССР, Тошкент, Фарғона ва Самарқанд областлари, айниқса орқада қолмоқдалар. Йўл ва кўприкларни ремонт қилиш, транспорт воситаларини тайёрлашга етарли эътибор берилмаяпти.

Машина теримига тайёргарлик кўриш ниҳоятда қониқарсиз бормоқда. Ҳосили машинада териладиган участкаларни ажратиш ва акт билан топшириш ишлари шу пайтгача тугалланмаган. Бу майдонлар механик-ҳайдовчиларга бириктиб қўйилган эмас. 1 августгача планда кўрсатилган пахта териш машиналарининг фақат 35.1 проценти, кўрак чувиш машиналарининг 30 проценти, кўрак териш машиналарининг эса 20,2 процентигина мавсумга шай қилиб қўйилди.

«Узсельхозтехника»нинг бирқанча район бўлимлари ҳамда кўпчилик колхоз ва совхозларда ремонт қилинган машиналарда анчагина нуқсонлар бор. Механик-ҳайдовчиларни танлаш тугалланмаган, уларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ишлари жуда суст бормоқда. Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашининг корхоналари пахта териш машиналарининг ремонти учун зарур бўлган запас қисмларни ўз вақтида етказиб бермаётирлар.

Пахта тайёрлаш трестлари ва пахта тозалаш заводларининг айрим раҳбарлари тайёрлов пунктлари ва заводларни янги ҳосилни қабул қилиб олиш ва уни қайта ишлаш учун тайёрлашга етарли аҳамият бермаётирлар. 10 августгача 353 тайёрлов пунктидан фақат 170 тасида ремонт ишлари тугалланган, ҳозир ишлаб турган 61 пахта тозалаш заводидан фақат 7 таси ремонтдан чиқарилган. Тайёрлаш пунктларида бунтлар учун 118 янги майдонча шу кунгача қуриб битказилмаган, 713 майдонча ҳалигача ремонт қилинган эмас.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги қуритиш-тозалаш цехлари қурилишини суст олиб бормоқда.

Қарорда қабул пунктларида қоп-қанорсиз келтирилган пахтани қабул қилиб олишга тайёргарлик кўриш ишлари ниҳоятда суст бораётганлиги таъкидланди. 362 та ПТХ-20 маркали қабул қилиш механизмларидан 42 таси ремонт қилинмаган. «Узбекхлопкомаш» заводи эса ПТХ-20 маркали янги механизмлар етказиб бериш планини бажармади. 150 дан ортиқ лентали транспортёрлар ҳам ремонт қилинмаган. Пунктларда қоп-қанорсиз келтирилган пахтани қабул қилиб олиш учун тайёрланган майдонларга асфальт ётқизиш ҳам қониқарсиз бораётир. Пландаги 960 минг квадрат метр ўрнига фақат 485 минг квадрат метр майдонга асфальт ётқизилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети пахта йиғим-теримига, уни қабул қилиб олиш ва қайта ишлашга тайёргарлик кўришнинг ҳозирги аҳволи республика пахтакорларининг давлатга мўл «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан зиммаларига олган мажбуриятга жавоб бермайди деб ҳисоблайдилар. Агар бу аҳволга тезда барҳам берилмаса ўтган йилги хатоларнинг такрорланиши мумкин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1962 йилги ҳосилни йиғиб-териб олишни сифатли ўтказиш, уни қабул қилиш, сақлаш ва қайта ишлашга ўз вақтида тайёргарлик кўриш — партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг, республика колхоз ва совхозларининг, тайёрлов тармоқлари ва пахта заводларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисобладилар. Ғўза парваришини кучайтириш билан бир вақтда ҳосил йиғим-терими ва пахта тайёрлашнинг уюшқоқлик билан ўтказилишини таъминлашга ҳар томонлама ҳозирлик кўриш керак.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг пахтачилик бригадаларини теримчилар билан тўла таъминлаш ва республикада теримчилар сонини 1 миллион 100 минг кишига етказиш тўғрисидаги таклифлари қабул қилинди. Шу жумладан, Тошкент областида 160 минг, Фарғона областида 160 минг, Андижон областида 240 минг, Самарқанд областида 140 минг, Бухоро областида 110 минг, Сурхондарё областида 140 минг, Хоразм областида 75 минг ва Қорақалпоғистон АССРда 75 минг киши теримга жалб қилинсин.

Ҳарбир теримчи мавсумда қанча пахта териши зарурлигини 1 сентябргача билиши керак.

Теримчиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириш, йиғим-терим ишларининг таннархини арзонлаштириш ва терилган пахтанинг юқори сифатли бўлишини таъминлаш мақсадида колхоз правлениелари ва совхозларнинг дирекцияларига пахтани 4 теримда тамомлаш тавсия қилинди. Охирги марта ярим очилган ва совуқ ургандан кейинги кўраклар териб олинади.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги ҳамда қишлоқ хўжалик министрлигига 25 августгача бу масала юзасидан тавсияномалар ишлаб чиқиш ва уни нашр эттириш вазифаси топширилди.

(ОХИРИ УЧИНЧИ БЕТДА)

Қаҳрамон космонавтларнинг оилалари Москвада

МОСКВА, 16 август. (ТАСС). Бугун москваликлар жасур космонавтлар Андриян Николаев ва Павел Поповичларнинг қариндошларини самимий табрикладилар.

Чебоксаридан Андриян Николаевнинг онаси Анна Алексеевна, ака-укалари Иван ва Петр ҳамда синглиси Зинаида келишди.

Украинадаги Узин посёлкасидан Павел Поповичнинг онаси ва отаси Феодосья Касьяновна ва Роман Порфирьевичлар самолётда келишди. Қаҳрамоннинг укалари Петр ва Николай, опаси Мария ҳам улар билан бирга келдилар.

Москвага келганларидан кейин тез орада Андриян Николаевнинг онаси ва Павел Поповичнинг ота-онаси телефон орқали ўз ўғиллари билан сўзлашдилар.

Қаҳрамонларнинг оилалари кечқурун телевидение студиясида бўлдилар. Бу ерда уларни ерга қўниш районидан берилган ва космонавтларнинг кутиб олиниши ҳақидаги репортаж билан таништирдилар.

Космос — тинчлик зонаси

Совет кишилари тинчлик мақсадидаги парвозлар билан инсоният тарихида космик даврни бошлаб бердилар. Буни совет жамиятининг табиати тақозо қилади. Бу воқеа тинчликни қадрлайдиган ҳар бир кишининг қалбига қувончли умидлар бахш этади, — деди ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда юридик фанлар доктори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ҳадича Сулаймонова. — Юрий Гагарин, Герман Титов, Андриян Николаев, Павел Попович космик техникани яратувчилар билан бирга ўзларининг мислсиз қаҳрамонликлари билан космос — тинчлик зонаси эканлигини, у ҳамма кишиларнинг бахт-саодатига хизмат қилиши лозимлигини тасдиқлайдилар. Қуёш ҳаммага нур сочади, ёвуз кучлар осмонни ҳеч қачон қоронғиламасин.

Ҳар бир киши, ҳар бир халқ, ҳар бир соғлом жамият ана шунга интилмоқда. Бу эса халқаро ҳуқуқнинг асосий принципларига тамомила мос бўлиб тушади. Америка Қўшма Штатлари эса бу ҳуқуқни поймол қилмоқда. Америка жосус йўлдошларни яратишда шармандали «биринчилик»ни олди. Американинг стратеглар космосни ядро портлатишлари учун полигонга айлантирдилар.

Космик фазода учишларнинг хавфсизлиги принципини илгари сурган Совет ҳукуматининг дадил ва равшан сўзи тарихга абадий кириб қолади. Бу қоида халқаро космик ҳуқуқнинг негизларидан бири бўлиб қолади.

Икки жамият — коммунизм қураётган жамият билан капиталистик жамият ўртасидаги тубли тафовутлар космосга, унинг Коинот ҳаётидаги ролига қарашда акс этди. Бизлар учун космос — янги ҳаёт майдонидир, ҳозирги вақтда АҚШ сиёсатини белгилаётганлар учун эса космос — ажал плацдармидир. Инсоният тўғри йўлни танлаб ола билади! Барча мамлакатларнинг космонавтлари ҳар томонга уча берсинлар, аммо уларнинг мақсади ягона — тинчлик бўлсин.

Яна бир буюк жасорат тугалланди. Мен мамлакатимизнинг тинчлик юлдузларини космик фазога яна олиб чиққан Андриян Николаев ва Павел Поповичларни жонажон еримизда табриклаш билан бахтиёрман.

ЧЕКСИЗ ҚУВОНЧ

15 августда Чувашистон пойтахти Чебоксарида кўп минг кишилик митинг бўлди. Андриян Григорьевич Николаевнинг ҳамюртлари совет фани ва техникасининг олижаноб ғалабасини байрам қилиш, совет кишисининг қаҳрамонлигини муносиб даражада шарафлаш учун Ленин ҳайкали олдига тўпландилар. Қаҳрамоннинг онаси Анна Алексеевна, ака ва укалари Иван ва Петр, синглиси Зинаида, космонавтнинг қариндош-уруғлари, республика раҳбарлари минбарга чиққанларида майдоннинг бу четкасидан нариги четкасигача қарсаклар гуруллаб кетади.

Қаҳрамоннинг ҳамюртлари «самовий биродарлар» Николаев билан Поповичнинг ажойиб жасоратини қизғин олқишлайдилар. Она сўзи жаранглаб эшитилади.

— Азиз ўртоқлар, — дейди у, — менинг ўғилларим Андриян билан Павел космосдан қайтиб келишди. Мен бунга сизлар қатори хурсанд бўлмоқдаман! Фарзандларимизга кўрсатган ишончлари учун партияга, қадрдон Никита Сергеевичга раҳмат. Космонавтларни ва уларнинг қариндош-уруғларини меҳрибонлик ва ғамхўрлик билан қуршаб олганлиги учун совет халқига раҳмат.

ҚАҲРАМОНЛАРНИНГ ҲАМЮРТЛАРИ ТАНТАНА ҚИЛМОҚДА

<> <>

* * *

Украинадаги кичкина Узин шаҳарчасининг довруғи ҳозир бутун дунёга ёйилди. Бу ерда шодиёна ва тантана ҳукм сурмоқда. Қаҳрамон космонавт Павел Романович Поповичнинг ҳамюртлари шунқордек совет баҳодирлари омон-эсон Ерга қўнганлиги хабарини бениҳоя фахрланиб, зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар. Узин байрам либосига бурканди, байроқлар, қизил транспарантлар билан безатилди. Ҳамма жойда совет космонавтлари шаънига ёзиб қўйилган оташин табрик сўзларини кўриш мумкин.

Район марказининг меҳнаткашлари, яқин атрофдаги қишлоқларнинг колхозчиларидан неча юзлаб киши маҳаллий стадионга тўпланди. Улар жуда кўп гулдасталарни кўтариб келдилар. Шошилинч тарзда ясалган минбар устида қаҳрамонлар Андриян Николаев ва Павел Поповичнинг катта портретлари гулларга бурканиб турибди. Портретларнинг ёнида Поповичнинг ота-оналари ва қариндош-уруғлари — отаси Роман Порфирьевич, онаси Феодосья Касьяновна, опаси Мария, укаси Николай бор.

Йиғилиш қатнашчилари космонавт учувчининг отаси Роман Порфирьевич Поповичнинг нутқини қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар. У, ҳаяжонланиб, самимият билан гапиради. Роман Порфирьевич бундай деди:

— Мен беҳад хурсандман. Ҳаяжонимни боса олмаяпман. Шунинг учун хурсанд бўлмоқдаманки, ўғлим Павел ва унинг самовий акаси, демак, энди менинг ҳам ўғлим Андриян Николаев коинотда кўп сутка саёҳат қилгандан кейин Ерга бахтиёр қайтиб келдилар.

16 август. (ТАСС).

Космонавтлар билан бирга 24 соат

(САМОЛЕТ БОРТИДАН РЕПОРТАЖ)

<>

«Восток-3» ва «Восток-4» кемаларининг космосга қилган зафарли парвози тугалланди. Энди Ердаги нормал ҳаёт бошлангандек туйилган эди. Лекин космонавтлар Андриян Николаев билан Павел Поповичнинг Ердаги дастлабки дам олиш куни «оғир вазият»да ўтди. Журналистлар, фоторепортерлар, кинооператорлар, радио мухбирлари савол устига савол билан уларни тинч қўймадилар. Ҳадемай фоторепортерларнинг кассеталари бўшаб қолди. Кинооператорлар эса, суратга олишни давом эттира бердилар. Чунки энг яхши кадрлар совет космик кемаларининг группа бўлиб қилган тарихий парвози ҳақидаги фильмга киритилади.

Андриян Николаев билан Павел Попович парвозининг тугалланганлиги ҳақида Никита Сергеевич Хрушчевга ахборот берганларидан кейин бўш минутлар бошланди.

— Ҳозир сиз қаҳрамонларни банд қилиб олсангиз керак? — деб сўрадим врач Андрей Викторовичдан.

— Йўқ, уларнинг тетиклигини кўринг.

Врач тўғри айтади, космонавтларнинг афт-ангорига қараганда, улар соппа-соғ, кайфлари эса чоғ. Кимдир парвознинг бошидан-охирига қадар космонавтлар учун йиғиб қўйган бир даста газетани уларга топширади. Андриян Николаев «Правда» газетасининг бир сонини олиб, варақлаб чиқдида, онасининг газетада босилган хатини кўриб тўхтаб қолди.

— Ойимнинг олдиларига бир бориб келишим керак, — дейди у. — Бу йил Шоршелига боришга қўлим тегмади.

Павел Попович ҳам газеталарнинг сонларини варақлайди. Уни совет космик кемаларининг парвозига чет элларда қандай баҳо берилганлиги қизиқтиради.

— Энди Америка, қани бир етиб ол-чи! — деб хулоса чиқаради космонавт.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари космонавтларга шахтерлар шаҳрини кўрсатиш сингари қулай имкониятни бой бермасликка ҳаракат қиладилар. Бу шаҳар аслида Совет ҳокимияти йилларида барпо қилинган. Мамлакатнинг кўпгина районларига тафти қуёшдек иссиқ кўмир етказиб бераётган мана шу шаҳар космонавтлар сингари ёш ватанпарварларнинг куч-ғайрати билан бунёдга келган.

Йигит ва қизлар бу ўлканинг ер ости бойликларини коммунизмга хизмат қилдиришга жазм этганлар. Ватанга муҳаббат, ўз халқи учун қўлидан келган ҳамма ишни адо этишга интилиш биринчи беш йилликлар давридаги ва ҳозирги комсомоллар билан космонавтларни қондош-жондош қилиб туради.

Тарихий сафар тугалланган кун охирлаб бормоқда. Космонавтлар ҳордиқ чиқарадиган вақт келиб қолди. Космонавтларнинг режими бир оз «бузилганлиги»га дастлаб бепарволик билан қараган врачлар кечга бориб қаттиққўл бўлиб олдилар. Синчиклаб медицина кўриги ўтказиш зарур. Бу кўрик нимани кўрсатар экан? 3—4 сутка мобайнида космосда яшаш ва ишлаш ҳазилакам гапмиди. Яқингача ҳам ақалли бир минут давом этган вазнсизлик ҳолати сирли бир нарса ҳисобланар эди, ҳозир эса, медицина қарамоғида Ер атрофидаги фазода 72 ва 96 соат вақтни ўтказган кишилар турибди. Космик медицина қанчадан-қанча янги маълумотлар олиши мумкин!

Врачлар космонавтларни олиб кетадилар.

Бир неча соатдан кейин биз медиклар билан яна учрашамиз.

— Қалай?

— Жуда соз, жуда соз, — деб жавоб беради медиклардан бири, — космонавтларнинг юраги жуда яхши ишлаяпти, қон босими, нафас олиши, ҳамма органлари иши энг яхши ҳолатда.

Андриян Николаевич бевосита қўниш жойида биринчи бўлиб кўздан кечирган врач бундай деди:

— Мен Андриян Григорьевичнинг вазминлигига қойил қолдим. Космонавтнинг кўриниши тетик, ўзи кулимсираб турар эди. У, шу қадар хотиржам эдики, бамисоли космосга учганга ҳам ўхшамас эди.

— Сиҳат-саломатлиги тўғрисидаги объектив маълумотлар қандай?

— Бу маълумотлар жуда соз.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

ИЛМ-ФАН, АҚЛ-ЗАКОВАТ ҒАЛАБАСИ

Бугун совет халқи СССР Ҳаво Флоти кунини байрам қилмоқда ✱ Космосни дадил штурм қилаётган жасур лочинларимизга шон-шарафлар бўлсин!

Совет космонавтлари А. Г. Николаев ва П. Р. Поповичлар Ерга қўнганларидан сўнг Қарағанда аҳолиси билан суҳбатлашмоқдалар. Уларнинг кайфиятлари чоғ, ўзларини жуда яхши хис қилмоқдалар.

ТАСС махсус мухбири. П. Федоров фотоси.

ВАТАНИМИЗНИНГ ҚУДРАТЛИ ҚАНОТЛАРИ

В. СУДЕЦ,
авиация маршали

Революциядан илгари Россия ҳавода учиш соҳасида улуғ олимлар, конструкторлар ва учувчиларга эга эди. Д. И. Менделеев, К. Э. Циолковский, А. Ф. Можайский, С. А. Чаплигинлар атмосфера ва ундан ташқарига учишлар назарияси ва практикаси проблемаларини ишлаб чиқишга қимматли ҳисса қўшдилар. Жаҳонга донг таратган олим Николай Егорович Жуковскийни совет халқи рус авиациясининг отаси деб атайди. Совет кишилари учувчи-пионерлар Уточкин, Ефимов, Нестеров, Василевларнинг номини чуқур ҳурмат билан тилга оладилар.

Биринчи жаҳон урушидан илгари Россия ўз кўрсаткичлари билан чет эл намуналаридан қолишмайдиган самолётларга эга эди. 1913-1914 йилларда қурилган «Русский витязь», «Илья Муромец» кўпмоторли самолётлари рус конструкторлик фикрининг юқори даражада эканлигидан далолат берди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасидан сўнг, 1917 йилнинг 10 ноябрида Петроградда авиация ва ҳавода учиш комиссарлари Бюроси ташкил қилинди. Бу бюро зиммасига ёш Совет республикасининг ҳаво флотини ташкил этиш вазифаси юклатилган эди. Ёш совет ҳаво флоти чет эл интервенцияси ва ички контрреволюция билан курашда, уларни тор-мор қилишда катта роль ўйнади. Гражданлар урушининг оғир кунларида (1918 йилнинг декабри) Марказий аэрогидродинамика институти (ЦАГИ) ташкил қилинди. Бу институт кейинчалик совет самолётсозлигининг кучли илмий базаси бўлиб қолди.

Беш йилликлар даврида мамлакатимизда замонавий саноат, шу жумладан авиация саноати вужудга келди. Илмий муассасалар ва ўқув юртларида илмий ва учувчи-техник кадрлар тайёрланди. Тарихий қисқа вақт ичида совет авиациясининг конструкторлари ва ишчилари биринчи даражали самолётлар яратишди.

Конструкторлар А. Н. Туполев, Н. Н. Поликарпов, В. М. Петляков, А. С. Яковлев, С. А. Лавочкин, А. И. Микоян, М. И. Гуревич, А. А. Архангельский, П. О. Сухой ва бошқалар авиация саноатининг ходимлари билан яқиндан алоқада бўлиб, қудратли ҳаво флотини ташкил қилиш устида изчил иш олиб бордилар.

Улуғ Ватан уруши фронтларида совет авиацияси жуда катта роль ўйнади, Москва, Ленинград, Волгоград, Курск шаҳарлари учун бўлган шиддатли жангларда, 1944-1945 йиллардаги ҳужум операциясини бажаришда совет авиацияси ерда ҳам, ҳавода ҳам душманни тор-мор қилди, фашист босқинчиларга катта талофат етказди. Совет халқи Николай Гастелло, Виктор Талалихин, Борис Сафонов, Степан Сукрун, Тимур Фрунзе, Иван Полбин ва бошқа юзлаб-минглаб жасур учувчиларимизнинг жасоратини ҳеч вақт ёддан чиқармайди.

Авиация саноатимиз ходимларининг душман устидан ғалаба қилишга қўшган ҳиссаларини баҳолаш қийин. Урушнинг сўнгги уч йили ичида Ватан авиация саноати ҳар йили 40 мингга яқин самолёт ишлаб чиқарди. Бу Совет Армиясига урушнинг маълум давридан кейин ҳавода душманга нисбатан ҳал қилувчи устунликка эга бўлиш имконини берди.

Уруш йилларида 200 мингдан ортиқ авиаторлар орден ва медаллар билан мукофотландилар. Икки мингдан зиёд учувчи Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвонини олди, 69 учувчи бу номга икки марта, икки киши — Александр Покришкин ва Иван Кожедублар эса, уч марта сазовор бўлдилар.

Совет авиацияси урушдан кейинги даврда ўз тараққиётининг янги босқичига кўтарилди. Социалистик экономиканинг ўсган имкониятлари, совет фани ва техникасининг жуда катта ютуқлари қисқа вақт ичида ҳаво флотини ҳозирги замон авиация техникаси билан таъминлашга имкон берди. Совет самолётлари товушдан тез, катта баландликда ҳар қандай об-ҳаво шароитларида рекорд масофаларга учмоқдалар.

Совет авиаторлари 228 та жаҳон рекорди қўйдилар. Бу дунё бўйича қўйилган рекордларнинг 45 процентидан кўпроқдир. Америка Қўшма Штатларининг учувчилари 134 та (ҳамма рекордларнинг 26 проценти) рекорд қўйганлар.

Совет ҳарбий авиацияси ракеталар ва атом, термоядро ҳамда оддий қуролларнинг барча турларига эга. Бизнинг ҳарбий-ҳаво кучларимиз Ватан мудофааси манфаатлари йўлида ҳам мустақил, ҳам қуролли кучларнинг бошқа турлари билан ҳамкорликда ҳар қандай вазифаларни бажара оладилар. Улар тинчлик ва СССР хавфсизлиги учун сергак бўлиб турибдилар.

Бизнинг Граждан ҳаво флотимиз сифати жиҳатидан ҳам янгича бўлиб қолди. У «ТУ-104», «ИЛ-18», «АН-10», «ТУ-114» ва бошқа қудратли реактив газотурбинали самолётлар билан қуролланган. Бу машиналарнинг учиш тезлиги соатига 600-900 километрни ташкил этади.

Совет авиациясининг учувчилари, инженер ва техниклари Арктика, Антарктика, ер атмосфераси ва космосни ўрганиш бўйича илмий тадқиқотларда актив иштирок этмоқдалар. Совет Иттифоқи дунёда биринчи бўлиб Ер сунъий йўлдошларини, Ойнинг орқа томонини расмга олган планеталараро станцияни, шунингдек СССР гербили вимпелни Ойга олиб чиққан ракеталарни учирди.

Совет учувчилари Юрий Гагарин ва Герман Титовлар жаҳонда биринчи бўлиб космик фазога йўл очдилар ва бу билан инсониятнинг асрий орзусини рўёбга чиқардилар.

Яқинда космик фазони ўзлаштириш йилномасига янги шонли саҳифа ёзилди. Дунёда биринчи марта совет учувчи-космонавтлари йўлдош кемаларда ўз мураккаблиги билан қаҳрамонона ва мислсиз ҳисобланган космосга группали тарзда учишни амалга оширдилар.

1962 йилнинг 11 ва 12 августида қудратли совет ракеталари Ер атрофидаги орбитага «Восток-3» ва «Восток-4» йўлдош кемаларини олиб чиқди. Бу кемаларни учувчи космонавтлар — Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи гражданлари, коммунистлар Андриян Григорьевич Николаев ва Павел Романович Попович ўртоқлар бошқардилар.

Николаев ва Попович ўртоқлар жуда катта мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатиб, Ер атрофида бир неча кун группа бўлиб учдилар ва белгиланган программани жуда яхши бажариб, Ватанимизнинг — Совет Социалистик Республикалар Иттифоқининг территориясида мўлжалланган районига муваффақиятли қўндилар.

Совет учувчилари барча халқимиз сингари турлича социал системадаги мамлакатлар билан тинч-тотув яшаш ленинча принципларига содиқдирлар. Улар бошқа давлатларнинг учувчилари билан тинчлик йўлида ҳамкорлик қилишга ҳамиша тайёрдирлар.

(АПН).

Космонавтлар билан бирга 24 соат

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

... Эрталаб космонавтлар билан яна учрашдик. Бугун уларнинг эгнида космосга кийиб чиқилган либослар ўрнига ҳарбий учувчиларнинг оддий формаси бор эди. Уларнинг кўриниши жуда бардам, кайфиятлари байрамлардагидек чоғ. Бундан ўзгача бўлиши ҳам мумкинми?

— Энди Павел иккаламиз яна бир касбли бўлиб олдик, — дейди Андриян Николаев шахтерлар каскаси билан кон фонусига ишора қилиб. Шахтерлик меҳнатининг мана шу традицион анжомлари кеча космонавтларга Қарағанда шахтерлари номидан топширилди.

Павел Романович бизга Лениннинг полотнога чизилган кичкина портретини кўрсатади.

— Лениннинг портрети космосда ҳам ёнимда бўлди. Владимир Ильич совет кишилари коммунизм қураётганликларини, коинотни муваффақият билан забт этаётганликларини, ҳамма ишни одамлар бахт-саодати учун қилаётганликларини кўрса, қандай бахтиёр бўлур эди.

Космонавтлар янги жойга жўнаб кетажакларини бизга маълум қиладилар. Ҳадемай ҳаммамиз самолётга чиқамиз.

Салондаги кичкина столча ёнида Андриян Николаев, Павел Попович ва Герман Титов ўлтиришибди. Улар ҳозиргина олинган янги газеталарни кўздан кечиришмоқда. Биринчи саҳифада КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет Иттифоқи ҳукуматининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва халқларига, ҳамма мамлакатларнинг халқлари ва ҳукуматларига, бутун прогрессив инсониятга Мурожаати босилган.

— Қани бир ўқиб чиқайлик,— деди космонавтлар партия ташкилотининг секретари Павел Романович. Шу гапдан кейин салонда жимлик чўкади. Космонавт Мурожаатни баланд овоз билан ўқий бошлайди.

Мурожаат космонавтларни ғоят тўлқинлантирди, энг асосий гаплар Мурожаатда айтиб қўйилибди: космик фазони ўзлаштириш совет халқининг, бутун инсониятнинг манфаатларини кўзлаб олиб борилмоқда: «Восток-3» ва «Восток-4» парвозлари вақтида олинган янги илмий маълумотлар Ер яқинидаги фазони янада ўрганиш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади; Совет давлати космосни ўзлаштиришда қилаётган ҳамма ишлар Ер юзида тараққиёт манфаатларини ва ҳамма одамлар бахт-саодатини кўзлаб амалга оширилмоқда.

* * *

Космик парвоз тугалланган бўлса ҳам, Андриян Николаев билан Павел Поповичнинг иши камайгани йўқ. Улар давлат комиссиясининг аъзолари билан учрашувга тайёрлана бошладилар. Космонавтлар космосдаги илмий ишлари ва турмушлари ҳақида батафсил ҳисобот бермоқлари керак. Бу эса, осон иш эмас!

Самолёт белгиланган жойга келиб қўнди. Самолётга трапни ҳайдаб келишлари биланоқ космоснинг илк кашфиётчиси Юрий Гагарин зиналардан тепага қараб югурди. Андриян Николаев, Павел Попович ва Герман Титов унга пешвоз чиқдилар. Дўстлар самимият билан бир-бирларини қучоқлаб ўпдилар.

— Табриклайман, табриклайман сизларни, дўстларим! Сафимиз яна кенгайди! — деб хитоб қилади Юрий Гагарин. — Энди тўрт киши бўлдик.

А. РОМАНОВ,
ТАСС махсус мухбири.
Самолёт борти.

СИЗНИ ЖАҲОН ОЛҚИШЛАР!

Гагарин, Титовнинг елкадошлари
Осмон гумбазини қучдилар яна,
Лочин билан Бургут юлдузлар сари
Яшиндай учдилар,
учдилар яна!

Бутун жаҳон аҳли ҳайратда бугун,
Совет шунқорларин маҳоратига;
Неча кундуз ҳамда неча сирли тун
Самони забт этган жасоратига.
Куррамиз топмаган бунёдга келиб
Бундай оламшумул мардликдан дарак.
Сайёралараро яшиндай елиб,
Ким ҳам айланипти булардан бўлак!
Гагарин, Титовнинг елкадошлари
Яшиндай учдилар,
учдилар яна!
Тинчлик ва дўстликнинг тилакдошлари
Юлдузлар оламин қучдилар яна!
Офарин Андриян!
Офарин Павел!
Осмон дарвозасин чароғбонлари!
Джонлар*) ушлашолмас сизлар билан бел,
Юлдузлар чаманин илк боғбонлари!
Учинг,
Яна учинг Ой-юлдуз сари,
Зафарли йўлингиз бўлсин нурафшон!
Сизни олқишлайди жаҳон халқлари,
Совет шунқорлари сизга шараф-шон!

Мавлон ИКРОМ.

*) Америка космонавти Джон Гленнга ишора.

БУТУН ЖАҲОН ҲАЙРАТДА

Фидель Кастро: „Совет халқининг муваффақиятларига қойилман“

ГАВАНА, 15 август. (ТАСС). «Мен совет халқининг муваффақиятларига қойилман, — деди Куба бош министри Фидель Кастро ТАСС мухбири билан суҳбатда,—лекин бунга ажабланмайман, чунки совет фани шундай жуда катта чўққиларга чиқиб олганки, биз кун сайин ундан янги-янги ажойиб зафарлар кутишга энди кўникиб қолдик».

Данияда зўр қизиқиш

КОПЕНГАГЕН, 15 август. (ТАСС). Совет космонавтлари Андриян Николаев ва Павел Попович белгиланган районда муваффақият билан Ерга қўнганлиги ҳақидаги қувончли хабарни радио ва одатда сўнгги ахборот ҳам эшиттирадиган телефон копенгагенликларга дарҳол маълум қилди.

Бундан олдинги кунлардагидек, бугун ҳам эрталабки газеталарнинг ҳаммаси космос қаҳрамонларининг группа бўлиб учиши ҳақидаги батафсил ҳисоботлар билан тўлиб чиқди.

АМЕРИКА КОСМИК МАРКАЗИНИНГ ИШЧИЛАРИ ИШ ТАШЛАДИЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 16 август. (ТАСС). Америка агентликларининг хабар беришича, Хантсвиллда (Алабама) Жорж Маршалл номидаги космик тадқиқотлар марказида забастовка натижасида Вернер фон Браун раҳбарлигида олиб борилаётган қурилиш ишлари тўхтаб қолган. Иш ташловчилар пикет уюштирдилар.

Ракета учириш майдонлари қурилишида меҳнат масалалари юзасидан президент Кеннеди томонидан тузилган комиссия забастовканинг дарҳол тўхталишини талаб қилди. Комиссия эгизак космик кемаларни орбитага чиқарган Россиянинг кейинги жасоратини эътиборга олганда, Американинг ракетадромлари ва космодромларида ҳамда тадқиқот марказида корхона эгалари билан ишчилар ўртасида ҳозир ҳар қачонгидан кўра кўпроқ иттифоқ бўлиши зарур, деди.

СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИГА ҚИЗҒИН САЛОМ

ҚОҲИРА, 15 август. (ТАСС). Москва радиоси «Восток-3» ва «Восток-4» космик кемаларининг белгиланган районда Ерга омон-эсон қўнганликлари ҳақидаги қувончли хабарни эшиттиргандан кейин дарҳол ТАССнинг Қоҳирадаги мухбирлар пунктида телефон жаранглай бошлади: радиодан телефон қиладилар, МЕН агентлигидан телефон қиладилар, газеталардан телефон қиладилар, сўрайдилар, табриклайдилар, совет космонавтларига, совет халқига қизғин салом топширишни илтимос қиладилар.

ЛОНДОНДАГИЛАР ҚОЙИЛ

ЛОНДОН, 15 август. (ТАСС). Андриян Николаев ва Павел Поповичларнинг Ерга қўнганлиги ҳақидаги хабар Англияга етиб келганда, Лондон кўчаларида учраган биринчи киши бу ҳақда: «Ажойиб!», «Ақлга сиғмайдиган иш!», деб айтди. Англия радиоси сўнгги ахборотнинг навбатдаги сонини кутмай, совет фани ва техникасининг бу ажойиб ютуғи ҳақидаги қисқача хабарни дарҳол эшиттирди. Рейтер агентлиги совет космонавтларининг Ерга эсон-омон қўнганлиги ҳақида хабар бериб, бунинг кетидан тафсилотларни эълон қилди ва космик кемаларнинг белгиланган жойда аниқ қўнганликларини алоҳида уқтириб кўрсатди.

— Гагарин, Титов, Николаев, Попович! Бу тўрт баҳодир номи асрлар бўйи унутилмайди, — дейди «XXI партсъезд» совхозининг донгдор маккажўхорикори ўртоқ Рахматали Қамбаров,— айниқса Андриян Григорьевич ва Павел Романовичларнинг самода группа бўлиб бирнеча кеча-кундуз давомида парвоз этганликлари, она-Еримизга омон-эсон қайтиб тушганликлари замонамиз тарихида мисли кўрилмаган ажойиб воқеа бўлди. Бизнинг бригадамиз маккажўхорикорлари жаҳоннинг барча тинчликсевар халқлари каби бу қаҳрамонликдан беҳад фахрланмоқдалар ва Ватанимизнинг икки баҳодирига кўп йиллик умр, сиҳат-саломатлик тиламоқдалар.

— Совет шунқорлари — Николаев билан Поповичларнинг жасорати ҳаммани қойил қолдирди,— фахрланиб гапиради Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги мактабгача ёшдаги болалар муассасаси бўлимининг инспектори Раъно Носирова. — Ҳаммадан ҳам кичкинтойларимизнинг суюнганини айтмайсизми! Қайси боғчада бўлманг дўмбоқлар оғзидан «Мен Андриян акамлардек баҳодир бўлмоқчиман», «Павел акамларнинг кемаларида мен ҳам фазони қучмоқчиман» деган гапларни эшитасиз. Орзуга айб йўқ. Ким билади, дўмбоқчаларнинг бири келгусида Ойга учар, яна бири бошқа сайёрага Ердан биринчи бўлиб салом етказар...

«Узгостехнадзор» комитетининг инженери Муҳид Носиров қалб туйғуларини қуйидагича ифодалади:

— Совет кишилари афсоналарни ҳақиқатга айлантириш учун дунёга келганлар. Космосга жаҳонда биринчи бўлиб совет лочинлари группалик тарзда парвоз қилиб, белгиланган учиш программасини тўла-тўкис амалга оширганликлари бунинг ёрқин далилидир. Ватанимизни шон-шуҳратга буркаётган, обрўсига-обрў қўшаётган космонавтлар сафи кенгаяберсин. Гагарин, Титов, Николаев ва Поповичлар қаторига яна кўплаб янги номлар қўшилсин. Зафарлар кетидан зафар қучайлик!

— Икки баҳодир космонавт коинотда сайр этиб юрганда, айниқса биз медицина ходимлари уларнинг соғлиқлари қандайлигини билишга ошиқдик, —дейди «Тошсовет» шифохонасининг регистратори Нина Иванова. — Ахир кўз қулоқ бўлмай туролмасдик-да. Негаки, биз инсон саломатлигининг посбонларимиз. Шунинг учун шифохонамиз ходимлари космик парвоз ҳақидаги ТАСС ахборотларини қизиқиб кузатиб бордик.

Иккала баҳодир узоқ сафардан сўнг Ерга қайтиб тушгандан кейин ҳам ўзларини аввалгидек тетик ва бардам ҳис қилишаяпти. Бизнинг тилагимиз шуки, улар саломат бўлишсин, халқ хизматида хормай-толмай меҳнат қилишсин.

Тошкент трамвай-троллейбус тресты 2-трамвай паркининг вагон вожатийси Мустақим Тоиров барча касбдош ўртоқлари номидан шундай деди:

— Совет кишиларининг катта байрамларни, унитилмас воқеаларни меҳнат зафарлари билан нишонлайдиган яхши традициялари бор. Ватандошларимиз Андриян Николаев ва Павел Поповичларнинг ғоят буюк мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатиб, Ер атрофида группа бўлиб бир неча кун айланиб учганликлари ва белгиланган топшириқни яхши бажарганликлари ҳаммамизни янги меҳнат зафарларига ундамоқда. Бу мислсиз ғалабага жавобан паркимиз коллективи йўловчиларга намунали хизмат кўрсатади.

— Қувонмай, хаяжонланмай бўладимн?! — деди машинасозлик бўйича давлат конструкторлик-технологик бюроси қуюв лабораториясининг қолипчиси Раҳбар Ёқубова севинчини ичига сиғдиролмай. — Ахир, фазокор ўғлонларимиз, давлатимиз куч-қудратини оламга намойиш қилишди-ку! Шундай мард баҳодирлар қўлига осмон калидини тутқазган жонажон Партия ва ғамхўр Ҳукуматимизга минг рахмат. Менинг кўз қорачиғларим—фарзандларим ҳам Андриян ва Павеллардек улғайиб, мамлакатимизга содиқ бўлиб етишса деган орзуим бор.

— Кўҳна тарих жуда кўп ажойиб қаҳрамонликларнинг гувоҳи эди. Совет космонавтлари Андриян Николаев ва Павел Попович барча қаҳрамонликларнинг юқори чўққисини ва юксак намунасини кўрсатдилар, десак муболаға қилмаймиз. Мен — машинистман. Шу сабабли 4 сутка ичида 2 миллион 600 минг километрдан кўпроқ масофани учиб ўтиш кишидан қанчалик мардлик ва жасорат талаб этишини жуда яхши ҳис қилаоламан. — деди Тошкент тепловоз депосининг машинисти Деҳқон Султонов.

Ўрта Чирчиқ районининг хўжаликларида 3075 гектар майдондаги ғўза машиналар билан чеканка қилиниб, бу соҳада берилган план муддатидан илгари бажарилди. Ғўза парваришининг бу муҳим тадбирини 57 агрегат бажарди. Механизаторлар чеканка қилиш билан бир пайтда ғўза қатор ораларига ишлов бериб кетдилар. Ғўзани машиналар билан чеканка қилиш туфайли 12 мингдан кўпроқ киши куни тежалди. Суратда: «Северний маяк» колхозининг даласида чеканка қилиш пайти. Бригада бошлиғи Пак Гим Нен ва илғор тракторчи Григорий Ким ўртоқлар чеканканинг сифатини текширмоқдалар.

В. Кожевников фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

МЎЛ ҲОСИЛНИ ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛИШГА НАМУНАЛИ ТАЙЁРЛАНАЙЛИК

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси, область партия комитетлари, обкомларнинг партия ташкилотчилари, район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ва район ижроия комитетлари, территориал ишлаб чиқариш бошқармалари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари зиммасига қуйидагилар юклатилди.

Яқин кунлар ичида ҳамма колхозларда асфальт ётқизилган янги майдончалар, сарой ва сушилкаларни қуриб битказиш ва мавжудларини ремонт қилишни тугаллаш;

ғўза баргини тўктиришга 5—10 сентябрдан кечикмасдан киришиш ва бу ишни 20—25 сентябргача тугаллашга тайёргарлик кўриш. Ҳар бир хўжаликда ғўза баргини тўктириш графигини тузганда шароитни ҳисобга олиш, дорилашни пахта майдонларини қисмларга бўлиб ўтказиш, токи имкониятлардан максимал даражада фойдаланиш ва машина теримини кенг кўламда ўтказиш мумкин бўлсин. Ғўза баргини тўктиришни ўз вақтида ва юқори сифатли ўтказиш машина терими юзасидан қабул қилинган мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилишида ҳал қилувчи омил эканлигини эсдан чиқармаслик зарур;

аэродромлар учун участка ажратиш, бу жойларни жиҳозлаш ва шу жойларга химикатларни келтириш, граждан Ҳаво Флоти махсус отрядлари билан шартномалар тузиш, сигналчиларни белгилаш ишларини 1 сентябргача тугаллаш;

пахта териш техникасини ремонт қилишни тезроқ тугаллаш учун энг кескин чораларни кўриш, механик-ҳайдовчиларни тайёрлаш ва малакасини ошириш, шунингдек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг 1962 йил 13 июлдаги машина теримига тайёргарлик кўриш тўғрисида чиқарган қарорида кўрсатилган бошқа тадбирларни амалга ошириш;

ҳар бир колхоз ва совхозда терим ишлари планини 10 кун муддат ичида тузиб чиқиш, бунда хўжаликдаги техника ва ишчи кучларидан тўла ва унумли фойдаланишни ҳисобга олиш, планда кўсакларнинг камида 60 проценти очилганда машина теримига киришиш, машина теримига ажратилган майдонлардаги пахтанинг қўлда териб юборилишига йўл қўймаслик зарурлигини кўрсатиш керак. Хўжаликларнинг сентябрь ва октябрь ойларида топширадиган пахтасининг миқдори терим машиналаридан фойдаланиш планига мувофиқ белгилансин;

машинада пахта терганларга 1962 йилда ҳам илгариги тартибда ҳақ тўлашни сақлаб қолиш, машиналарнинг сифатли ишлашини таъминлаб, пахтанинг тўкилишига йўл қўймаган механик-ҳайдовчиларни рағбатлантириш колхоз, совхозларга тавсия қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика халқ хўжалиги кенгаши зиммасига мавсумда пахта териш учун ажратилган ҳамма машиналарни ўз вақтида колхоз ва совхозларга етказиб бериш, пахта териш ва кўрак чувиш машиналарининг ремонти учун запас қисмлар ишлаб чиқаришни таъминлаш мақсадида қуйидаги қўшимча тадбирларни амалга ошириш вазифасини юклади:

қабул пунктларини ремонт қилиш ва мавсумга тайёрлашни тезда тугаллаш. 15-сентябргача эса қуритиш-тозалаш цехларини шайлаб қўйиш, бунда механизация воситалари, коп-канорсиз келтириладиган пахтани қабул қилиш учун тайёрлаш пунктларидаги иш зоналари ва қабул майдончаларини тайёрлашга алоҳида эътибор бериш;

колхозларга сотиш учун зарур бўлган этакларнинг ҳаммасини, йиллик нормада белгиланган коп-қанорларнинг ярмини 1 сентябргача қабул пунктларига келтириб қўйиш;

ҳамма қабул пунктлари, колхоз ва совхозларнинг пахтанинг стандарт эталонлари билан 25 августгача таъминлаш;

қабул пунктларидаги моддий жавобгар ходимларни 15 августгача қайта атестациядан ўтказиш, шу муддат ичида ҳамма қабул пунктларини синалган малакали товаровед, лаборант, ҳисобчи ва ишчилар билан тўла таъминлаш;

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети область партия комитетлари, шаҳар ва район партия комитетлари зиммасига кадрлар танлаш ва уларни жой-жойига қўйишда пахта тозалаш заводлари ва қабул пунктларига ёрдам бериш, зарур миқдордаги ишчи кучларини қишлоқлардан келтиришда кўмаклашиш вазифасини юклади.

Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги кенгаши, республика қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш Министрлиги, пахта тайёрлаш трестларининг бошқарувчилари ва пахта заводларининг директорлари зиммасига то йиғим-теримга киришилгунча колхоз ва совхозларда бригада бошлиқлари ҳамда ҳисобчиларнинг семинарларини ўтказиш, уларни пахтани қабул қилишда ГОСТ қоидалари, пахта териш қоидалари ва уни тайёрлов пунктларига топширишга тайёрлаш ишлари билан таништириш юклатилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетлари зиммасига автомобиль транспорт воситаларини ўз вақтида тайёрлаш учун қўшимча тадбирларни амалга ошириш вазифасини юклади. Токи колхоз ва совхозларнинг заявкаларига биноан автомашиналар ўз вақтида, узлуксиз етказиб берилсин. Шунингдек, қабул пунктларидаги пахтани пахта заводларига ташиш учун машиналар етарли бўлсин;

республика ва область аҳамиятига эга бўлган йўл ва кўприклар ремонтини тезлаштириш, шунингдек, колхоз, совхоз ва қабул пунктларига борадиган йўллар ремонтини кучайтириш.

Область партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетларига пахта тайёрлаш трестлари билан ҳамкорликда колхоз ва совхозлардан пахтани узоқдаги тайёрлов пунктларига олиб бормасдан тўғридан-тўғри заводларга ташиш юзасидан юк ташиш плани тузиш ва унинг бажарилиши устидан назорат қилиб бориш вазифалари юклатилди.

Ўзбекистон ССР қурилиш министрлигига 1961 йилда битмай қолган 8 та қуритиш-тозалаш цехларини 1 сентябрдан ва 1962 йил планида кўзда тутилган 14 та қуритиш-тозалаш цехларини эса 1 октябрдан кечиктирмасдан битказишни тезлаштириш ва ишга тушириш чораларини кўриш топширилди.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалик кенгаши, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, территориал ишлаб чиқариш бошқармалари, район ижроия комитетлари янги ҳосилни қабул қилиш бошланган дастлабки кунданоқ пахтанинг юксак табиий хусусиятларини сақлаб қолиш учун ва уни йиғиб-териб олиш, шунингдек, қабул қилиш, сақлаш ва қайта ишлаш пайтида сифатининг пасайиб кетишига йўл қўймаслик учун пахта йиғим-терими ва уни қабул қилиш ишида белгиланган қоидаларга амал қилишнинг давлат интизомига қатъий риоя этилишини таъминлашлари керак. Пахтанинг тайёрлов пунктларига кечқурун ва тунда ташиб келтирилишига йўл қўйилмасин. Пахтани қабул қилишда белгиланган қоидаларни бузишда айбдор кишилар қаттиқ жавобгарликка тортилсин.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети коп-қанорсиз ташиб келтириладиган камида 1,5 миллион тонна пахтанинг тайёрлов пунктларида тўхтовсиз қабул қилиниши ва барча қуритиш — тозалаш цехларининг юксак унумли ишлашини таъминлаш чораларини кўриш учун масъулият республика Халқ хўжалиги кенгаши зиммасига тушади деб огоҳлантирдилар. Пахтани сифатли қуритиш, тозалаш учун қуритиш-тозалаш цехлари ходимларини рағбатлантирадиган қўшимча чораларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети «Правда Востока» газетасининг 1962 йил 8 август сонида босилган «Пахтани ҳимоя қиламиз» сарлавҳали мақола республика пахта тозалаш заводларидаги ҳақиқий аҳволни тўғри акс эттиради деб топди ва Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгаши зиммасига пахтани сақлаш ва қайта ишлаш пайтида йўл қўйилган ва мақолада қайд қилиб ўтилган камчиликларни тугатиш учун зарур бўлган чораларни кўриш ва бу ишда тегишли тартиб ўрнатиш вазифасини юкладилар.

Республика Халқ хўжалиги кенгаши, Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги, область партия, совет ташкилотларига барча колхоз ва совхозларда, тайёрлов пунктларида ва пахта тозалаш заводларида ёнғинга қарши кураш воситаларининг аҳволини текшириб чиқиш ва шу масала юзасидан тавсия этилган тадбирларни амалга ошириш таклиф қилинди.

Қарорда таъкидлаб ўтиладики, юқори сифатли уруғли чигитни кўпроқ олиш мақсадида элита экилган жойлардаги ҳосил ва уруғчилик хўжаликларида биринчи репродукция машинада териб олинмаслиги керак.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Совети Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги, область партия комитетларининг партия ташкилотчилари ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети ва область ижроия комитетлари, территориал ишлаб чиқариш бошқармалари ва район ижроия комитетлари зиммасига пахта далаларида ғўзани апробация қилишни уюштириш ва бу ишни белгиланган муддатда яхши ўтказишга алоҳида эътибор бериш ҳамда ҳосили мўл бўлган, вильт касаллиги билан зарарланмаган ёки озгина зарарланган участкани уруғликка ажратиш, бу иш устидан агроном—апробаторларнинг мунтазам контроллигини таъминлаш вазифасини юклади. Уруғлик фондига ажратилган участкаларда пахтанинг сортларга ажратиб нормал намликда терилишини уюштириш ва бу ишни амалга ошириш. Хом ёки зарарланган пахтанинг терилишига йўл қўймаслик ҳам топширилди.

Колхоз ва совхозлар, агар уруғлик пахта зарарланган чаноқлардан териб олинган хом пахтага аралаштириб юборилса, заводда қайта ишланадиган оддий пахта тарзида қабул қилиб олинади ва бундай ҳосилга қўшимча ҳақ тўланмайди деб огоҳлантирилди.

Уруғлик пахта октябрнинг биринчи ўн кунлигида батамом йиғиштириб олиниши керак. Машина теримига ажратилган уруғлик ҳосилни далада ғўза тупларидаги кўсакларнинг тенг ярми очилгандагина териб олиш ва бу ишни шу муддатда тамомлаш таклиф қилинди. Машина теримига ажратилган уруғлик участкада зарарланган чаноқлардаги ҳосилни машина теримидан олдин қўлда териб олиш тавсия қилинди.

Уруғлик чигитнинг пахтани тозалаш ва линтир қилиш пайтида зарарланишига йўл қўймаслик ва бир хил линтирланган уруғларни олиш учун Ўзбекистон ССР Халқ хўжалик кенгашига уруғлик фондини экиладиган чигитнинг сифатини таъминлайдиган қилиб техника шароитларига мувофиқ тозаланишини ва пахта тозалаш заводларида ҳамда тайёрлов пунктларида 75 минг тонна уруғлик чигитни марказлаштирилган тартибда дориланишини таъминлаш таклиф этилди.

Область партия комитетлари, область партия комитетларининг партия ташкилотчилари ва район партия комитетлари, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Совети, область ижроия комитетлари, территориал ишлаб чиқариш бошқармалари ва район ижроия комитетларига 16 августдан 25 августгача бригадаларнинг шийпонлари, болалар боғчаси ва яслиларининг тайёрлигини, теримчиларнинг иссиқ овқат ва дам олиш жойлари билан таъминланганликларини текшириб чиқиш ҳамда аниқланган барча камчиликларни дарҳол тугатиш чораларини кўриш таклиф қилинди.

Область партия комитетлари, область партия комитетларининг партия ташкилотчилари ва район партия комитетлари зиммасига колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, механизаторлар ўртасида агитация-оммавий пропаганда ишини кучайтириш, колхоз ва совхозларнинг партия ташкилотларига социалистик мусобақани кенг авж олдиришда кундалик ёрдам кўрсатиш, бунда 7—10 минг килограммчилар ҳаракатини ривожлантиришга, бир қаторда ишлайдиган машиналар механик-ҳайдовчиларининг мавсумда 75—80 тоннадан ва икки қаторда ишлайдиган машиналар механик-ҳайдовчиларининг мавсумда 120—130 тоннадан пахта теришига алоҳида эътибор бериш, илғор теримчилар ва механик-ҳайдовчиларнинг тажрибаларини кенг оммалаштириш вазифаси юкланди.

Шунингдек, уларга пахта тозалаш заводлари партия ташкилотларига ишчилар ўртасида сиёсий-оммавий ишларни яхшилашда ва завод коллективларининг ускуналардан юксак унумли фойдаланиш, юқори сифатли маҳсулот чиқариш ва хомашёни тежаб қолиш учун, тайёрлов пунктларининг ва қуритиш-тозалаш цехларининг коллективлари ўртасида пахта тайёрлашни пухта ўтказиш, коп-қанорсиз ташиб келтириладиган пахтани узлуксиз қабул қилиб олиш, машинада терилган пахтани қуритиш — тозалаш цехларида юқори сифатли тозалаш ва тайёрланган пахтанинг ҳаммасини тўла сақлаш учун мусобақани ташкил этишда ёрдамлашиш вазифаси юкланди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети областларни, районларни, колхозларни ва совхозларни пахта йиғим-терими ва уни давлатга топшириш даврида рағбатлантириш мақсадида Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Қорақалпоғистон АССРга ва областларга бериш учун иккита кўчма Қизил байроғи таъсис этдилар.

Область партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига ва область ижроия комитетларига районларга бериш учун биттадан ва совхозларга бериш учун биттадан кўчма Қизил байроқ таъсис этиш таклиф қилинди.

Кўчма Қизил байроқлар 10 сентябрдан бошлаб ҳар ўн кунда бир марта бериб турилади. Кўчма Қизил байроқларни топширишда пахта тайёрлаш планининг бажарилиши ва пахта тайёрлаш суръатлари, тайёрланадиган пахтанинг сифати ва пахтани машинада териш ҳамда коп-қанорсиз ташиш юзасидан олинган мажбуриятларнинг бажарилиши ҳисобга олинади.

Кўчма Қизил байроқларни беришни тавсия этиш Ўзбекистон ССР Халқ хўжалик кенгаши ҳамда Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги зиммасига юкланди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика, область, районлараро ва район газеталарининг редакцияларига ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг радио эшиттириш ва телевидение Давлат комитетига йиғим-теримга тайёргарлик ва пахта тайёрлашнинг боришини, пахта йиғим-теримида меҳнатни ташкил этишнинг илғор усулларини, терим машиналарининг энг яхши механик-ҳайдовчиларининг ва теримчиларнинг ишини матбуотда, радио ва телевидение орқали кенг ёритиш топширилди.

* * *

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети коммунистик жамият қуришнинг улуғвор планидан илҳомланган республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари етти йилликнинг тўртинчи йилида давлатга 3 миллион 350 минг тонна пахта топшириш юзасидан зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини тўла ва ортиғи билан бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарф қиладилар деб қаттиқ ишонадилар.

ФАХРЛАНИБ ЁЗАДИЛАР

(ХАТЛАРГА ОБЗОР)

<> <>

Медицина ходимларини фахрланиб шифогарлар деб атаймиз. Ҳақиқатда ҳам шундай. Ўлим тўшагида ётган беморга иккинчи умр бағишлаётган, оғир жароҳатларни даволаб, кишиларни соғайтираётган, ҳамиша инсон сиҳат-саломатлиги учун курашаётган шифогарлар бизда оз дейсизми?

Уларнинг жонкуярлигидан беҳад миннатдор бўлиб ёзилган хат-хабарлар редакциямизга кўплаб келиб турибди. Бу материалларнинг бирига «Халқ хизматида 46 йил», «Жонкуяр» «Жамоатчи хирург» деб сарлавҳалар қўйилган.

— Наим Фахриддинов ҳозир 62 ёшда — деб ёзади актив мухбиримиз Т. Ўрунов, — Троицкий посёлкасидаги катта-кичикнинг ҳурмат-эътиборини қозонаётган Наим ака 46 йилдан бери шаҳардаги аптекаларда ишлаб келади. У, пенсионерман, оёқ-қўлимни узатиб ётаверай демайди. Беморларга дори-дармонлар тайёрлаб беришдек касбда ишлашни ўзининг шарафли бурчи деб ҳисоблайди.

Калинин районидаги Кўктерак қишлоғида жойлашган касалхонанинг бош хирурги ўртоқ С. Салимовни жамоатчи хирург деб аташади. Газетхон М. Ғаффоров бу жонкуяр шифогарнинг ажойиб ишларини ўзининг «Жамоатчи хирург» сарлавҳали материалида батафсил ҳикоя қилиб берган.

Янгийўл шаҳар медицина билим юртининг бир группа студентлари колхозчиларга кўрсатаётган хизмати кўпчиликнинг миннатдорчилигига сабаб бўлди. Газетхон И. Норматовнинг ёзишича, ташаббускор студентлар шу кунларда Янгийўл районидаги бир қатор хўжаликлар далаларига чиқиб, мўл «оқ олтин» ҳосили етиштириш иштиёқида яшаётган азамат пахтакорларга намунали медицина хизмати кўрсатишаётир. Улар тушки дам олиш пайтларида дала шийпонларида медицина-гигиена темаларида мазмунли суҳбатлар ҳам ўтказишади.

Редакциямиз Оҳангарон район касалхонасининг намунали ишлари ҳақида ёзилган материални ҳам олди. Хатни актив газетхонлардан Т. Хушназаров, Т. Шералиевлар ёзиб юборишган. Касалхона ходимлари бўш вақтларида колхоз далаларига чиқиб, медицина темаларида қизиқарли лекция ва суҳбатлар ўтказишмоқда. Сирдарё районидаги «Малик» совхозининг врачи М. Шомуродов тўғрисидаги хабар ҳам эътиборни жалб этади. Бу хатда газетхон А. Кўчаров ўртоқ Шомуродовнинг хирурглик соҳасидаги бой тажрибаларини қувонч билан ҳикоя қилган.

Газетхон М. Усмонов эса Тошкентдаги 8-дорихона коллективининг ажойиб ишлари ҳақида материал ёзиб юборган. Бу дорихона беморларга дори-дармон ёрдами кўрсатишни ташкил этишда яхши ташаббус кўрсатди. Медицина ходимлари ёрдамида турли-туман дори-дармонлар кимсаси йўқ беморлар уйига етказиб берилади. Бунда Зокирова, Муллаева ва Шокиров сингари ходимлар жонбозлик кўрсатишяпти.

Олмалиқлик врачларнинг ажойиб ташаббуси ҳақида газетхон А. Павленко фахланиб ҳикоя қилади. Улар Пискент ва Бўка районларидаги посёлка ва қишлоқ касалхоналарини ўз оталиқларига олганлар. Яқиндан кўрсатилаётган амалий ёрдам туфайли оталиқдаги касалхоналарда аҳолига медицина хизмати кўрсатиш ишлари анча яхшиланди. Шунингдек, ташаббускор врачлар Пискент ва Бўка районларидаги медицина ходимларининг малакасини оширишда ҳам ёрдамларини аяшмаётир.

Газетхонлардан Ш. Ҳошимов даволашнинг янги усуллари ҳақида материал ёзиб юборган бўлса, К. Усмонов, З. Қурбонбоев ва Т. Йўлдошевлар Сирдарё районидаги «Ўзбекистон» колхози касалхонаси иши ҳақида материал юборишган. Чирчиқлик Ястребов Бўстонлиқ районидаги «Оқтош» санаторийсида даволашнинг янги, қулай методларидан муваффақиятли фойдаланилаётганлигини ҳикоя қилади.

ЖАМОАТЧИЛИК ЁРДАМИ

Тошкент темир йўл бошқармасига қарашли 40-ўрта мактабда ўтган ўқув йилида ремонт ишлари жуда кечикиб, ўқув-тарбия ишларига катта халақит берган эди. Мактабнинг янги маъмурияти буни ҳисобга олиб, бу йил ремонт ишларини жуда эрта бошлади.

Ўқитувчилар, ўқувчилар ва ота-оналар ёрдамга келишди. Айниқса, педагоглардан А. Абдураҳмонов, И. Айримуҳамедов, В. Ивановлар жонбозлик кўрсатишди. Қўлларига чўтка олиб, хоналарнинг дераза ва эшикларини бўяшди. Ремонтни тезлаштиришда қўлларидан келган ҳамма ишларни қилишди. Мактаб ўқувчилари Абдували Йўлдошев, Съами Комилов, Анвар Орифжоновлар ўз ўқитувчиларидан намуна олиб, каникул кунларида мактаб ҳовлисини тозалашга, ремонт материалларини ташиб келтиришга кўмаклашиб, кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлдилар.

— Биз ота-оналар комитетининг ишидан ҳам мамнунмиз, — дейди мактаб директори Олим Келганов. — Ремонтни бошқа мактабларга нисбатан барвақт ва сифатли тугатишимизда ота-оналар комитетининг аъзоларидан Абдуқаюм Маъдиев, Собир Орифжонов сингарилар айниқса яқиндан ёрдам беришди. Ана шуларнинг кўмаги туфайли ҳозир синф хоналаримизнинг ҳаммасини жиҳозлаб, ўқишга тахт қилиб қўйдик. Физика ва химия билимларига оид приборлар келтирдик. Залимизни жиҳозлаш учун 162 дона стул олдик. Агар мактабимиз коллективи, кенг жамоатчилик яқиндан ёрдам бермаганида бунчалик катта ремонтни йил охиригача ҳам тугата олмаган бўлардик.

Х. ТЎХТАБОЕВ.

БИР МАШИНА ТАҚДИРИ

Ҳурматли редакция! Ҳозирга қадар унча катта бўлмаган ерларни экиш олдидан текислайдиган қулай ва серунум механизация воситаси деярлик йўқ эди. 1961 ва 1962 йилларда колхозимиз пахта далаларида янги бир қишлоқ хўжалик машинаси синаб кўрилди. Бу ҳайдов тракторига тиркалиб ишлатиладиган ер текислагич — грейдер пичоғидир. Машина ниҳоятда содда бўлишига қарамай, жуда унумли ишлади. Унинг ёрдамида 1961 йилда колхозимизда 350 гектар, 1962 йилда эса 236 гектар ер қисқа вақт ичида текисланиб, чигит экишга тахт қилиб қўйилди. Машина деҳқонларга жуда қўл келиб қолди, пахтакорларимиз уни кетмондан воз кечишда янги қадам деб баҳоладилар. Кейинчалик машинани олиб кетишди.

Маълум бўлишича, бу агрегат фақат бир нусха тайёрланган экан. «Узсельхозтехника» бирлашмаси ва республика Халқ хўжалиги кенгаши шу ажойиб агрегатни кўплаб ишлаб чиқаришни йўлга қўйсалар мумкин эмасмикин?

А. ҒАФФОРОВ,

Чиноз районидаги Киров номли колхоз агрономи.

Агроном ўртоқ А. Ғаффоров деҳқончилик маданиятини янада юксалтириш учун муҳим аҳамият касб этадиган масалани кўтараяпти. Биз ушбу хат изидан бориб, тегишли ташкилотлардаги раҳбарлар ва мутахассис ходимлар билан суҳбатлашгач, шундай қарорга келдик.

Хатда номи қайд этилган янги машина лойиҳаси 1960 йилда Ўрта Осиё қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш институти (САИМЭ)нинг техника фанлари кандидати ўртоқ М. Аҳмаджонов бошчилигида мелиорация-текислагич машиналари лабораторияси ходимлари томонидан ишлаб чиқилган. Шу йилиёқ тажриба учун унинг бир дона нусхаси институт устахонасида тайёрланиб, областнинг бир неча хўжаликларида синаб кўрила бошлаган.

Грейдер пичоғи 20—36 от кучига эга бўлган «ДТ-24-3» ёки «Д-28Х» тракторларига тиркалиб ишлатилади ва уни тракторчининг бир ўзи бошқаради. Агрегат 7 соатлик иш куни ичида 10—12 гектар ерни текислайди. Ваҳоланки, шу ишни кетмон билан бажарилса, 40—50 колхозчининг меҳнати сарф қилинади. Борди-ю машинанинг икки ёки уч сменада ишлашини ташкил қилинса, юзлаб колхозчини оғир қўл меҳнатидан озод қилиш мумкин бўлиб қолади.

Шу сабабли колхозчилар янги машинага жуда яхши баҳо бердилар. У далада узунасига ва кўндалангига юра олади. Грейдер пичоғи ўтгандан кейин даланинг юзи тептекис яъни чигитни квадрат-уялаб экиш учун жуда қулай бўлиб қолади. Бундан ташқари у далани машина теримига тайёрлаш вақтида ҳам иш бериши мумкин. Терим машиналари айланадиган карта четларини текислаш учун грейдер пичоғи жуда қулай.

Демак, янги машинани ижод этган САИМЭ ходимларини муваффақият билан табриклаб, бу хил машиналарни кўплаб ишлаб чиқаришга киришилса бўларди. Бироқ, нима сабабдандир бу машинани кўпайтиришдан манфаатдор бўлган ташкилотлар шундай қилишмаяпти.

«Узсельхозтехника» бирлашмаси янги техникани жорий қилиш бошқармасида бўлиб, пахтачилик машиналари бўйича бош мутахассис ўртоқ Н. Колесниченко билан шу ҳақда гаплашдик.

— Хабарим бор, — деди у, — кўпчилик ўртоқлар бу янги машина ҳақида ижобий фикрда. Сўзсиз у деҳқонларимизнинг оғирини енгил қилишда муҳим роль ўйнайди.

— Шундай экан, уларни оммавий суратда ишлаб чиқарилса бўлмайдими?

— Ҳозирча бу саволга конкрет жавоб бериш қийин. Бу йил Туркманистондаги колхозлараро устахоналарнинг биридан 5 та, Қўқон мотор-ремонт заводидан яна 5 та шу агрегат нусхалари келтирилди. Улар «Сельхозтехника»нинг Янгийўл район бўлими ихтиёрига тажрибада синаб кўриш учун юборилган. Машиналар синовдан муваффақиятли ўтгач, биз ўша жойлардан истаганча машиналар сотиб олсак керак.

— Бу агрегатни Тошкентдаги қишлоқ хўжалик машинасозлиги корхоналаридан бирида кўплаб ишлаб чиқариш учун заказ қилинса бўлмайдими?

— Бу осон иш эмас, — деди у. — Пахтачилик бўйича давлат махсус конструкторлик бюроси ходимлари ҳозир сиз айтаётган машинанинг конструкцияси устида ишламоқдалар. Лойиҳа батамом ишлаб чиқилгач, Тошкентда бу машина ишлаб чиқариладими, йўқми, кейин бир гап бўлади.

Конструкторлик бюросининг бош инженери ўртоқ Радкевич билан суҳбатлашишга тўғри келди.

— САИМЭ тайёрлаган грейдер пичоғининг баъзи нуқсонлари бор экан, биз бу агрегатни янада такомиллаштириш устида ишламоқдамиз, — деди ГСКБ бош инженери.

— Машина конструкцияси қачон батамом тайёр бўлади?

Бош инженер бу саволга аниқ бир жавоб бермади. Уни аввал ўзимиз синаб кўришимиз керак, деди мужмал қилиб у.

Шундай қилиб, бу афзал машинани қачон ва қайси заводда оммавий суратда ишлаб чиқарилади, деган саволга аниқ жавоб олиб бўлмади. Қисқаси «Узсельхозтехника» бирлашмасининг янги машиналарни жорий қилиш бошқармаси (бошлиғи ўртоқ С. Қориев) бу асбобни мумкин қадар тезроқ тайёрлаш ва ўзлаштиришда беларволикка йўл қўймоқда. Машина ижодкорлари — институт ходимларининг ўз ташаббуси билан республика Совнархозига қайта-қайта қилаётган мурожаатлари натижасиз қолаётир, чунки бу буюртмани уларга «Узсельхозтехника» бирлашмаси топшириши керак.

Янги машинанинг тақдири ҳозирча мана шундай.

Г. АЛЬМУХАМЕДОВ,
Т. МИРҲОДИЕВ.

Опа-сингил Фотима ва Зуҳра Кушанбоевалар «Ташсельмаш» заводи 15. цехида ишлашади. Фотима (ўнгда) токарь, коммунистик меҳнат бригадасининг аъзоси, Зуҳра бригада бошлиғи бўлиб ишлаяпти. Улар ишлаб чиқариш топшириқларини ҳамиша ортиғи билан адо этишади.

А. Абалян фотоси.

ПАХТАКОР ЎРТОҚ, ҲОСИЛГА ҲОСИЛ ҚЎШ!

Йўллар, кўприклар, хирмонлар, сушилкалар, машиналар йиғим-теримга тайёр бўлсин!

Янги машъалаларимиз

ҲОСИЛДОРЛИК КАЛИТИ ЎЗ ҚЎЛИМИЗДА

Баъзи бировлар пахтадан кам ҳосил олса, айбни гоҳ обҳавога, гоҳо ер шароитига тўнкашга уринадилар. Буни тўғри деб бўлмайди, албатта. Ернинг яхши-ёмони йўқ. Фақат ундан фойдаланишни билиш керак. Агар деҳқон мўл ҳосил йўлида астойдил бел боғлаб, ҳалол меҳнат қилса, мавжуд техникадан унумли фойдаланса, ички имкониятларни топиб, уларни ишга солса, шубҳасиз ниятига етади.

Бригадирлик қилаётганимга хозир 5 йилдан ортиб қолди. Мана шу давр ичида бригадамиз план ёки мажбуриятини бажара олмай, юзимиз ерга қараган йил бўлмади. Хўш, бунинг сабаби нимада? Эҳтимол, айрим кишилар ери текис, суви сероб бригада бўлса керак деб ўйлашар. Йўқ, асло ундай эмас. Ер шароитимиз ҳам, сувдан фойдаланишимиз ҳам бошқа хўжаликлардагидек. Ҳамма гап ишнинг кўзини билиб ҳаракат қилишда.

1960 йил охирида колхоз правлениеси ва партия ташкилоти қолоқ бригадаларни кўтариш масаласини ўртага ташладилар. Валентина Гаганова ташаббусига қўшилиб, мен ҳам ана шундай бригадалардан бирига ишга ўтдим. Ўша йили бригадада ҳосилдорлик атиги 14 центнерни ташкил этган экан. Дастлабки кунлардан бошлаб колхозчилар ўртасида қаттиқ меҳнат интизоми ўрнатдик, ҳар бир кишининг ҳосилдорликни оширишдаги масъулиятини оширдик, механизаторларимизни барча агротехника тадбирларини ҳалоллик билан бажаришга ўргатдик.

Ана шундай қатор тадбирларни амалга оширишимиз, қийинчиликларни матонат билан енгишимиз туфайли баракали хирмон кўтардик. Ҳосилдорлик гектар бошига 35 центнерданга тўғри келди. Бундай ғалабадан беҳад руҳланган азамат колхозчиларимиз бу йил 100 гектар майдондан она-Ватанга 400 тонна «оқ олтин» ҳадя қилиш мажбуриятини олдилар. Ҳолва деган билан оғиз чучимаганидек, гектаридан 40 центнердан пахта олиш ҳам ўз-ўзидан бўлавермайди. Буни колхозчиларимиз жуда яхши тушунишади. Шу тобгача барча майдондаги ғўзаларимиз 3 марта комплекс парваришдан чиқди, тўртинчи ишлов бериш давом этяпти.

Фидокорлик билан қилинаётган меҳнат зое кетмай, ўз самарасини кўрсатмоқда. Ҳар туп ғўзамиз ҳозир 9-10 тадан етилган кўсак, шиға-шиға ҳосил тугунчалари билан безанди. Бундай ютуқ осонликча қўлга киритилгани йўқ, албатта. Механизаторларимиз ҳам, сувчиларимиз ҳам бир тан-бир жон бўлиб меҳнат қилишяпти.

Ўзбекистон партия ва ҳукуматининг республикамиздаги барча пахтакорларга қарата ёзган Мурожаати бизни янги режалар билан қуроллантирди. Бу ҳужжат эълон қилиниши билан бригадамизда сафарбарлик ойи эълон қилинди. Далага чиқиб, ёввойи ўтга қарши курашни кучайтирдик, сувдан фойдаланишни янада тартибга солдик. Август ойи ичида ривожланиши орқада қолаётган ғўзаларни камида 1,5 марта комплекс парваришдан чиқариш учун курашмоқдамиз. Колхозчиларимиз етиштирилган ҳосилни тўла сақлаб қолиш, кўсакларнинг тезроқ етилишини таъминлаш чораларини кўрмоқдалар.

Моҳир механизаторларимиз Бобохўжа Нарзуллаев билан Бойназар Жуманазаров ўртоқлар ўз агрегатларини усталик билан бошқариб қатор ораларини юмшатишяпти. Улар культиватор ишчи органларини ғўзаларни шикастлантирмайдиган қилиб ўраб тракторни секин-аста юргизаётирлар.

Шу кунларда сувчиларимизнинг иши, айниқса, тиғиз. Улар ҳар бир картанинг меёрига қараб, ўсимликларни қондириб суғоришяпти. Уларнинг фидокорлик кўрсатиб ишлаётганликлари туфайли ҳосил тугунчаларини ташлаган ғўзамиз йўқ. Йўлдош Эргашев, Исмоил Қўзиев, Абдуллаҳаким Хўжамуродов ўртоқларни колхозчиларимиз беҳад ҳурмат қилишади. Уларнинг ҳар бири сувчилик ҳунарининг санъатини пухта эгаллаб олган.

Биз шу кунларда йиғим-теримга тайёргарликни ҳам давом эттиряпмиз. Хирмон, йўл-кўприкларни тартибга келтиришга киришдик.

Ҳа, пахтага меҳр қўйиб ишлаган киши ҳосилдорликни ошираверади. Негаки, ҳосил калити унинг ўз қўлида!

Жўра САФАРОВ,
Оққўрғон районидаги Куйбишев номли колхознинг бригада бошлиғи.

ПАХТАЗОР ҚИЗИ

(Шўралисой қўшиқларидан)

Қиз бошига танғиб олган
алвон дурра сингари —
Тонг уфқида олов шафақ
чизиб қўймиш доира.
Белга урган ғўзаларга
мафтун боқиб кўзлари,
Ёр васлига шошган каби
пахтазорда қиз борар.
Қиз боради гўё ҳар туп
ғўзасидан ҳол сўраб,
Шунинг учун таъзим билан
барин ўпар ғўзалар.
Юрагида эъзозлаган
пок муҳаббати шулар,
Манглай тери, дил қуввати
ҳалол меҳнати — шулар.
Ўзи эккан навбаҳорда
олтин тупроқ бағрига,
Ўзи ердан ундиролган
қуёшдай соф меҳри-ла.
Ҳар ниҳолни эзгу билиб
жонидай авайлаган,
Гоҳо тўфон қилса ҳуруж
кўксин қалқон айлаган,
Шоналари гул очганда
гўё қайта туғилган,
Ҳар кўсакнинг орасига
оппоқ қалби тугилган.
У жигарранг томирлари
юрак қонин белгиси
У салмоқдор кўсаклари —
меҳнат шонин белгиси.
Қиз бошига танғиб олган
алвон дурра сингари —
Тонг уфқида олов шафақ
чизиб қўймиш доира.
Маъшуқадай ардоқлаш — чин
севгани — ғўзаларни
Ёш қалбида меҳр жўшиб
пахтазорда қиз борар.

Ҳабиб САЪДУЛЛАЕВ.

КЎПЦЕНТНЕРЧИЛАР

ЯНГИЙЎЛ. «Коммунизм» колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Мираҳмад Юсупов бошлиқ бригадаси далаларида 90 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 40 центнер ўрнига 45 центнердан «оқ олтин» ҳосили ундириш учун олиб борилаётган кураш тобора қизитилмоқда.

Айниқса, пахтаси машина билан териб олиниши керак бўлган 47 гектарлик пайкалда меҳнат авжида. Пахтакорлар ҳар туп ғўзада ўртача 10-12 тадан бўлиқ кўсак ҳосил қилишга муваффақ бўлганлар.

Механизатор ўртоқ Тошпўлат Юсупов ҳозирга қадар ғўза қатор ораларига тўрт марта икки томонлама ишлов берди, озиқлантирди.

Й. ҒАНИЕВ.

* * *

ПИСКЕНТ. «Пискент» совхозининг 5-бўлимидаги ўртоқ Кўчар Нуров бошлиқ бригада пахтакорлари хўжаликда кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Улар бу йил ҳосилдорликни 40 центнерга етказишга бел боғлаганлар. Ҳозир далада тўпланган ҳосил бу юксак мажбуриятни тўла қоплай олади.

Ҳар гектар ерда кам деганда 100-105 минг тупдан серҳосил ғўза ўстириляпти. Механизаторлардан А. Жўраев, Х. Хурушбоев, сувчилардан Б. Пўлатов, В. Рижалов, Д. Мирзаев, З. Маржонов каби ўртоқлар пахта йиғим-теримига қадар кўчат қалинлигини тўла сақлаб қолиш учун барча чораларни кўраяптилар.

И. СУЯРҚУЛОВ.

* * *

ОРЖОНИКИДЗЕ. «85 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» ҳосили кўтарамиз!». Киров номли колхознинг ўртоқ Т. Чунонов бошлиқ бригадаси пахтакорларининг бу йилги аҳдлари ана шундай. Улар кўзлаган марраларига эришиш учун шу кунларга қадар барча майдондаги ғўзаларни олти марта узунасига, беш марта кўндалангига культивация қилиб, тўрт марта озиқлантирдилар.

Миришкор сувчилар экиннинг талабига қараб пайкални бир неча марта қондириб суғоришди. Кўнгилдагидек парвариш қилинаётган ғўзалар ҳозир ҳосилини кўз-кўз қилмоқда.

Шу колхознинг ўртоқ И. Пўлатов бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам кўпцентнерчилар ҳаракатига қўшилиб, ҳар гектар ердан илгариги мажбуриятдаги 37 ўрнига 40 центнердан ҳосил етиштиришга сўз беришди.

З. ТОЖИЕВ,
С. МИРЗАЛИЕВ.

* * *

ОҚҚЎРҒОН. «Ўзбекистон» колхозида ғўзани парвариш қилишда ўртоқ Т. Қаршибоев бошчилик қилаётган қирқ центнерчилар бригадаси пешқадам бўлиб келмоқда. Бу ерда мавжуд 86 гектар ердаги ғўзаларга ҳозирга қадар беш марта комплекс ишлов берилди. Тракторчилардан А. Қодиров, сувчилардан С. Аширматов, С. Раҳимжонов, М. Мусулмонқулов сингари ўртоқларнинг самарали меҳнатлари туфайли ҳозирги кунга келиб, ҳар туп ғўзада 8-10 тадан бўлиқ кўсак ҳосил бўлди.

Райондаги «Ленинобод» колхозининг ўртоқ Т. Ғазотов бошлиқ бригадасида ҳам 40 центнер учун кураш тобора қизитиляпти. Бригада пахтакорлари она-Ватанга 500 тонна «оқ олтин» етказиб беришга бел боғлаганлар.

Н. МАДАМИНОВ,
Н. ТЎФОНОВ.

Ярим йўлда

Коммунист Музроб Ноёпов ўзини чорвачилик бўйича колхоз раисининг ўринбосариман деб таништирди. Шунинг учун чорвачилик ҳақида гаплаша бошладик.

— Бу йил колхозда қанча тонна гўшт тайёрланиши лозим?

— Шуниси эсимда қолмаптия, — деди у, аттанг дегандай пешонасини силаб.

Музроб ака чорвачилик бўйича раис ўринбосарлиги учун ҳақ олади-ю, аммо бу соҳада нималар бўлаётганини, қанча гўшт, сут, силос ва ем-хашак тайёрланишини мутлақо билмайди. Йил бошидан бери у ферма эшигига лоақал бош ҳам суқиб кўрмаган. Коммунист Музроб аканинг қўлида ўнта хонадонда яшовчилар рўйхати бор. Чунки у колхоз партия ташкилоти томонидан шу хонадонларга сиёсий ташкилотчи қилиб биркитилган экан.

— Сиз шу хонадонлардан бирортасига кирдингизми?

— Йўқ, иложини топсам шу бугун бормоқчиман.

Колхоз раиси ўртоқ Жўра Очилов ҳам сиёсий ташкилотчи, хонадонларга биркитилган. Ундан ҳам колхозчилар уйига бордингизми деб сўрасангиз «йўқ, дала шийпонида учрашиб, қўя қолдим» деб ғалати жавоб беради. Ўртоқ Очилов сиёсий ташкилотчининг вазифасини ана шундай тушунган.

Чиноз районидаги «Қизил Октябрь» колхоз партия ташкилоти коммунистлардан 61 кишини сиёсий ташкилотчи қилиб, ҳар бир кишини 10 тадан хонадонга биркитиб қўйиб яхши иш қилган. Улар хонадонларда чинакам сиёсий тарбия ишларини олиб боришлари, колхозчиларнинг турмушлари билан яқиндан танишиб, зарур бўлса ёрдам беришлари, ками-кўстларига қарашишлари лозим эди. Бироқ яхши ният билан бошланган бу иш қуруқ расмиятчилик билан чегараланиб қолди чунки партия ташкилотининг секретари ўртоқ Муртазо Аҳмедовнинг ўзи бу ишнинг моҳиятини яхши тушунмайди.

Ўртоқ Аҳмедов сиёсий ташкилотчиларнинг вазифаси қарорларни тушунтиришдангина иборат, дейди. Улар колхозчиларнинг ғамхўри, маслаҳатгўйи, дардига дармон бўладиган кишилар эканини тушунмайди. Шунинг учун бу колхозда бошланган иш меёрига етказилмаган. Расмиятчилик билан чекланиб қолган. Ҳар бир коммунистнинг сиёсий ташкилотчи бўлиб ишлай олиш имкониятлари ҳисобга олинмаган. Масалан, райком шофери ўртоқ Жалолов ҳам ўнта хонадонга биркитиб қўйилган. Кеча-кундуз турли колхозлардан бери келмайдиган Жалолов бу соҳада нима иш қилиши мумкин?

— Бу ерда коммунистлардан 61 киши сиёсий ташкилотчи, лекин шулардан фақат 17 киши шу вазифага тайинланганларини билади, қолганлари хабарсиз. Нега шундай?

Партия ташкилотининг иши билан, ёзилган қарорлар, тузилган иш планлари билан танишсангиз қаноат ҳосил қиладиган дурустроқ нарса тополмайсиз. 1962 йил 7 февралда бўлган бюро қарорини ўқиб унга мутлақо тушуна олмадик. Ўтказилган айрим бюро, умумий мажлис қарорлари ёзилмаган. Нима мақсадда мажлис ўтказилгани, қандай қарорлар қабул қилингани номаълум. Бундай бемақсад мажлис ўтказиш кимга керак?

Ўртоқ Муртазо Аҳмедов ёш коммунист. Кечки мактабда ўқиб 10-синфни тамомлаган. Илгари юқори ҳосилли бригада бошлиғи бўлган. Ҳозир эса колхоз партия ташкилотининг секретари. Партиявий ишларни олиб боришда анча камчиликларга йўл қўйган. Райкомдаги ўртоқларнинг айтишича «Аҳмедов жуда ҳаракатчан, сира тинмайди, ғайратли, айтилган нарсани албатта қилади». Лекин унинг мустақил иш олиб боришга малакаси кам. Шунинг учун айрим коммунистлар қилиши лозим бўлган ишларни ҳам ўзи қилади. У партия ташкилотининг секретари сифатида коммунистларни партиявий сиёсий ишларни кучайтиришга тўла сафарбар эта олмаган. У ёрдамга муҳтож.

Райком инструктори ўртоқ Беркин Абаковни колхоз далаларини айланиб ҳориб келаётганда учратдик. У бу колхозга тез-тез келиб туради, далаларни айланади, партия мажлисларига иштироқ қилади. Партия ташкилотининг секретари билан гаплашади. Лекин унинг бу ҳаракатлари партия ташкилотининг ишига ижобий таъсир қилаётгани яққол сезилмайди. Бу ерда партия мажлислари мутлақо тайёрликсиз ўтказилади, савияси эса паст бўлади.

Умуман айтганда «Қизил Октябрь» колхози партия ташкилотида амалий ишдан кўра расмиятчилик авж олган. Бундай аҳволдан Карл Маркс номли колхоз партия ташкилоти ҳам ҳоли эмас. Бу колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Иноят Тўлаганов партиявий-сиёсий ишларни йўлга қўйиш ўрнига нуқул хўжалик ишларига шўнғиб кетган. Карл Маркс номли колхоз аъзолари бу йил 937 гектар майдондан 27,5 ўрнига 32 центнердан ҳосил етиштиришга бел боғлаганлар. Лекин колхоздаги 58 коммунистдан фақат 21 киши колхоз ишлаб чиқаришининг асосий тармоғи бўлган пахтачиликда ишлайди, холос.

Бу колхозда ҳам коммунистлар сиёсий ташкилотчи сифатида хонадонларга биркитиб қўйилган. Лекин улар шу вақтгача ишга киришмаган. Қайси коммунист бу соҳада нима иш қилаётганини ўртоқ Тўлагановнинг ўзи ҳам билмайди.

«XXI партсъезд» колхозида партия аъзолигига кандидат зоотехник ўртоқ Байрам Шаббозовни кеч пайт далага чиқиб кетаётганда учратдик. У бугун тунги сув қўйишни текшириш учун навбатчи экан.

— Мен ҳам сиёсий ташкилотчи, мен кириб юрган 10 хонадонда ишга яроқли 20 киши бор. Улар билан тез-тез суҳбатлашиб тураман. Турмушлари яхши, норозилик йўқ. Эр-хотинлар бир-бирлари билан иноқ. Мен уларга Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига қилган Мурожаатини тушунтириб бердим. Дастурхон устида бўлган бу суҳбатимиз яхши ўтди. Бу хонадонларда прогулчи, меҳнат минимумини, кунлик нормани бажармовчилар йўқ, — деди ўртоқ Шаббозов. Ҳали Чиноз районидаги колхозларда сиёсий ташкилотчи сифатида ўртоқ Байрам Шаббозов сингари ишга киришган коммунистлар оз, улар бармоқ билан санарли. Районда 1096 киши сиёсий ташкилотчи деб рўйхатга олинган бўлса ҳам, лекин улар ҳали сиёсий ташкилотчи сифатида ўзларини кўрсата олганлари йўқ. Бунга бошланғич партия ташкилотлари янги шароитда, янгича ишлашга пухта тайёргарлик кўрмагани, район партия комитети ҳам бу муҳим ишга етарли эътибор бермагани сабаб бўлаётир.

— Менга, — деди «XXI партсъезд» колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Қўлдош Пўлдошев, — қишлоқ Советининг раиси райкомга коммунистларнинг рўйхатини юборар экансиз деди. Бундай рўйхат нима учун кераклигини тушунмадик. Райком пропаганда ва агитация бўлимидаги ўртоқлар рўйхатдаги коммунистларнинг ҳар бирига 10 тадан хонадонни бўлиб беринг дейишди. Мен райкомда ўтириб ўзим билганча ҳар бир коммунистга хонадонларни тақсимлаб чиқдим.

Кўриниб турибдики, бу муҳим тадбир жуда шошма-шошарлик билан ўйланмай ўтказилган. Ҳар бир колхоз, қишлоқнинг шарт-шароити тўғри ва тўла ҳисобга олинмаган.

— Бу йил, — деди район партия комитетининг секретари ўртоқ Маҳкам Камолов, — бирорта коммунистга нисбатан партиявий жазо бермадик, уларга чора кўришни пеш қилиб пўписа ҳам қилмадик. Лекин ишимиз ўтган йилгидан анча яхши.

Бу жуда яхши, кишини қувонтирадиган факт. Коммунистларнинг ўз ишларига онгли муносабатда бўла бошлаганларини кўрсатадиган далил. Шунинг учун районда 25 центнерчилар ҳаракатини бошлашда ташаббускор бўлган чинозликлар ҳар гектар ерда 80 минг тупдан кўпроқ кўчат бўлишига эришдилар. Шу сабабли энди партия ва ҳукумат Мурожаатига жавобан районда 25 эмас, 26 центнердан ҳосил кўтаришга, ўтган йилга нисбатан ҳосилдорликни 2,6 центнердан оширишга қарор қилдилар.

Бу қувончли ҳодиса. Бироқ бу социалистик мажбуриятнинг муваффақиятли бажарилиши кенг жамоатчиликни ишга тўла сафарбар этилишига, кишиларнинг ишга онгли муносабатда бўлишларига, бу мақсадга эришиш учун ҳар бир коммунистнинг чинакам сиёсий ташкилотчи бўлишига боғлиқ. Бу муҳим тадбир ярим йўлда қолмаслиги, район партия комитети мана шунга катта эътибор бериши лозим.

Б. ХАЛИЛОВ,
Ш. ҚОСИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбирлари.

Редактор ўринбосари
И. СУЛАЙМОНОВ.

СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот бўлимида

СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот бўлими 16 августда Америка «Ньюсуик» журналининг Москвадаги мухбири У. Бассоуни Совет Иттифоқида чет эл мухбири сифатида ишлаш ҳуқуқидан маҳрум этди ва унга СССРдан чиқиб кетишни таклиф қилди.

У. Бассоу СССРда чет эл мухбирлари хатти-ҳаракати нормаларини бузганлиги сабабли, шунингдек Бассоунинг Совет Иттифоқи тўғрисидаги хабарлари ўтакетган туҳматчилик характерида бўлганлиги сабабли шундай қарор қабул қилинди. Бассоунинг ана шундай ҳаракатлари совет жамоатчилигини ҳақли суратда дарғазаб қилди.

МУСОБАҚАДОШ ОЗАРБАЙЖОН ПАХТАКОРЛАРИ ОБЛАСТИМИЗ ДАЛАЛАРИДА

ДЎСТОНА МАСЛАҲАТЛАР

ЯНГИЙЎЛ. **(Ўз мухбиримиздан телефон орқали олинди).** Мусобақадош Озарбайжон ССР пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг ўртоқ В. Попов бошлиқ бир группаси Янгийўл ва Чиноз районининг хўжаликларида бўлди. Янгийўл районидаги Калинин номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Умарали Муҳамедов бошчилик қилаётган бригадаси пахтакорларининг ишлари мусобақадошларимизга манзур бўлди. Бригада аъзолари бу йил 142 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 40 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтаришга бел боғлаганлар. Уларнинг ҳозирга қадар қилган фидокорона меҳнатлари ўз самарасини кўрсатмоқда. Қайси пайкални ораламанг ҳар бир туп ғўзада камида 10-12 тадан тўқ кўсак санайсиз. Пахтакорлар шу кунларда ғўза парваришини то ҳосил пишиб етилгунига қадар сира бўшаштирмасликка аҳд қилган ҳолда иш кўрмоқдалар.

— Сизларнинг пахта пайкалларингизни кўриб беҳад қувониб кетдик, — дейишди мусобақадошлар бригада аъзолари билан суҳбат қилган пайтларида. — тўпланган ҳосилингизнинг чўғи баланд. Агар ғўза парвариши мавсумининг охиригача шундай ғайрат кўрсатиб ишласанглар мажбуриятдаги қирқ центнер ҳосилни албатта ундираоласизлар.

Районда бундай илғор бригадаларни кўплаб учратиш мумкин. Бу ерларда ҳам ҳозир ғўза парвариши тобора авжига миняпти. Лекин ҳамма хўжаликларда аҳвол шундай қувонарли эмас. Мусобақадошлар Свердлов номли колхоз далаларида бўлганларида бу ердаги камчиликларни кўриб анча ранжишди. Райoннинг йирик пахтакор хўжаликларидан бири бўлган бу колхозда ғўза парвариши кейинги пайтларда анча сусайиб кетибди. Бунинг устига далага чиқиб ишлаётганларнинг сони июль ойидагига нисбатан анча кам. Хўжаликнинг айрим бригадаларида ғўзанинг кўкига маҳлиё бўлиб кўсакка кўсак қўшишга етарли эътибор берилмаяпти. Ўртоқ О. Раҳмедов бошчилик қилаётган бригада ана шулар жумласидандир. Бу ерда ғўза парваришининг аҳволи чатоқ. Бунинг устига кўчат сийраклашиб кетган. Мусобақадошларнинг айтишларича кўчат сийрак бўлган шароитда ҳар туп ғўзада 2-3 туп ғўзанинг ҳосили тўпланилмаса, сўзнинг устидан чиқиш жуда оғир. Аммо бригадада бу тўғрида сира қайғирилмаётир. Пайкалларни суғоришда агротехника қоидалари қўпол равишда бузилмоқда.

Мусобақадошларимиз бундай кечириб бўлмас камчиликларни районнинг бошқа бир қатор хўжаликларида ҳам учратдилар. Районда йиғим-теримга тайёргарлик ишлари ҳам кўнгилдагидек эмас.

— Пахта теримигача вақт зиқ қолди, — дейишди озарбайжонлик пахтакорлар, — ҳозирги ғаниматфурсатларда терим мавсумига пухта тайёргарлик кўрмасангиз, нарироққа бориб шошиб қоласизлар.

Озарбайжонлик биродарлар Чиноз районининг хўжаликларида ҳам бўлиб, дала ишларини текширдилар. Улар райондаги Киров номли колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ўртоқ Турсуной Охунова, «XXI партсъезд» колхозининг ўртоқ Турсуной Раимова бошчилик қилаётган бригадаларнинг ишидан беҳад мамнун бўлдилар. Бу бригадаларда ҳозирнинг ўзидаёқ олинган мажбуриятга яраша ҳосил тўплаб қўйилган. Азамат пахтакорлар ғўза парваришини сира бўшаштирмаганлари ҳолда машина теримига ҳам пухта ҳозирлик кўраяптилар. Мавжуд пахта териш машиналарининг ҳаммаси мавсумга шайлаб қўйилган.

— Хўжалигингизда меҳнат интизоми бўшашиб кетибди, — деб дўстона айтишди мусобақадошлар Карл Маркс номли колхоз раиси ўртоқ Х. Салимовга, — ишчи кучларидан ҳам, техника ресурсларидан ҳам тўла фойдаланмаяпсизлар. Ишга яроқли 650 колхозчидан кунига 450—500 киши далада ишлаётганлиги бизни анча ранжитди. Агар ишда бурилиш ясамасанглар мўлжалдаги ҳосилни ундириш амри-маҳол.

Озарбайжонлик мусобақадошлар ҳар иккала райондаги хўжаликларнинг пахтакорлари ҳузурида бўлганларида улар эришаётган ютуқлар, йўл қўяётган камчиликларни кўрсатиб ўтиш билан чекланиб қолишмади, балки ўз тажрибалари билан ўртоқлашишди, дўстона маслаҳатлар беришди.

З. ҚУРТНЕЗИРОВ.

Мусобақадош озарбайжонлик биродарларимиз Янгийўл районидаги Калинин номли колхозда бўлганларида ўртоқ Роза Отабоева бошлиқ бригада маккажўхорикорларнинг ишларидан ғоят мамнун бўлдилар. Суратда: (чапдан) Озарбайжон ЛКСМ Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. И. Попов, Жданов районидаги 5-совхознинг бригадири Д. Ожахкулиева, Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз раиси А. Холмуродов ва Мирбашир районидаги «Бакинский рабочий» колхозининг раиси Х. Оқназаров ўртоқлар бригада маккажўхоризорда.

А. Губенко фотоси.

Телевизор

18 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Пионерия киножурнали** (болалар учун). 18.15 — **Ҳамма иш яхши — дидингга мосини танла** (телевизион очерк). 18.35 — **Телевизион янгиликлар.** 18.50 — **Партия қизи** (ҳужжатли фильм). 19.00 — **СССР Ҳаво Флоти куни ва Концерт** (ҳаво флоти ходимлари учун). 20.05 — **Бу севги бўлса-чи** номли киноповесть.

Ўзбек тилида: 21.45 — **Буни ҳаёт дейдилар** (Х. Хавпачев ҳикояси асосида телеинсценировка). 22.10 — **Телевизион янгиликлар.** 22.25 — **Концерт** (ўзбек куйларидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА:

Ўзбек тилида: 20.00 — **Ўзбекистон ССР халқ рассоми В. Н. Уфимцев** («Санъат усталари» циклидан). 20.25 — **Бой ила хизматчи** номли бадиий фильм.

Театр

МУКИМИИ НОМЛИ ТЕАТРДА (ёзги бино) — 18/VIII да **Равшан ва Зулхумор,** 19/VIII да янги спектакль **Қўзи булоқ.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 18, 19/VIII кеч соат 8 да **Ўзбек ашула ва рақс ансамблининг концертлари** (2 бўлимда). Билетлар сотилмоқда.

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

1943 йилнинг узун туни — «ВАТАН», «ЎЗБЕКИСТОН», (кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (1 ва 2-залда).

Етти ака-укага етти келин — (эрталаб соат 10 кундуз 12, 2 ва 4 да), **Командировка** (кеч 6, 8 ва 10 да) — «МИР».

Қуёш ёритган дарёлар — (кеч соат 8-40 ва 10-20 минутда), **1943 йилнинг узун туни** (қолган сеансларда) — НАВОИЙ номли.

Минг қиёфага кирган киши — «ИСКРА» (3-залда кундуз ва кечқурун).

Қуёш ёритган дарёлар (кундуз соат 12, 2, кеч 6 ва 8 да), **Энг кичик дайди** (қолган сеансларда)— «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Қанотли одамлар — (тоқ соатларда), **Тасодифий учрашув** (жуфт соатларда) — «СПУТНИК».

ЁЗГИ БИНОДА

Баҳор ҳавоси — «ВАТАН».

1943 йилнинг узун туни — НАВОИЙ номли.

Командировка — «ФЕСТИВАЛЬ».

Хўрланганлар (1 ва 2-серия) — КАФАНОВ номли.

Қанотли одамлар — ТЕЛЬМАН номли.

Шу тунда — ПУШКИН номли.

Ҳаётдаги жойи — «УДАРНИК».

Ўзбекистон ССР

„Гидрометслужба"

БОШҚАРМАСИГА

сузувчи воситалар инженери, бухгалтерлар, склад мудири, қурилиш десятниги, аниқ приборлар механиги

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Астрономия кўчаси, 31-уйда кадрлар секторига учрашилсин. Телефон 3-20-67.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари—25885. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик ва маҳаллий ахборот бўлими — 29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат ва транспорт бўлимлари —33786. Секретариат — 34808. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 26334, 33262, 30249, 30250, 30253.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси

Р. 02263. Нашр. Г. 1661.